

84
0-45

РҶЗИ ОЧИЛ

ҒИТИҶМАС ОНА

Шеърға қанча вақтим, умрим сарфладим,
Шеърдин кўнглим тўйдим ёки тўлмадим,
Бу йўлга кирдим лек афсус чекмадим,
Айтинг нечун қалб тугёнин ёзмайин.

84
D-415

Рўзи Очил

Миллат қандаш диктанда қилди.
Миллати ширдин

Енгилмас

она

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAHSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI SHIRSHO
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI
1-FILIALI

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAHSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI SHIRSHO
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

Тошкент-2015
Наврўз нашриёти

2390

КВК 82.13(50'zb)5

О 45

УОК: 60.53.2

Рӯзи Очил. «Енгилмас она» - Т.: "Наврӯз" нашриёти,
2015 й. 155 б.

Рӯзи Очилнинг навбатдати 23-китобини нашрга тайёрлаш жараёнида, унинг сермахсул ижоди ўзига жалб килди. «Енгилмас она» китобининг ўзи бир дунё маъно кашф этмоқда. Она хақида кўплаб шoirлар қалам тебратган, лекин Рӯзи Очилчанк онани малх этолмаган. Бежизга тавриф берилмайди, «Она бир кўлида бешкини тебрата, бир кўлида дунёни тебратади» - деб. Мустақил тебрата, бир кўлида дунёни муносиб қаршилаётган шoir Ватанимизнинг 24-йилитини муносиб қаршилаётган туллаб, Мустақиллик, Истиқлол, жаннат маконимизнинг туллаб, яшнаши хақида кўплаб шoirлар яратмоқда. Юртимизнинг раванаклари барча жаҳонларда ўзининг истиқболини кўрсатмоқда. Дунё тан берган муסיқачиларимиз, опера солистлари, спортчиларимиз, ёш шахматчиларимиз, математикларимиз дунёда биринчи ўринни олиб, Ўзбекистон байроғини хиллиратмоқдалар. Бундан фахрланган Рӯзи Очил янги-янги шoirлар яратмоқда. Кўлида шoirнинг навбатдати тўлими қабилитида ёшқилик уйғотади - деган умиддамиз.

Тахририят

ISBN 978-9943-381-91-9

© "Наврӯз" нашриёти, 2015й.

© Рӯзи Очил

2015 йил -Кексаларни эъзозлаш йили.

*Ушбу китобини
Хури аяга бағиштадим.*

Кўрган-кечирганларим

Бўстонлик тумани баҳаво, хушманзара,
ижойиб воҳалардан бири... Унинг кишлоқлари
беҳад кўл.

Кишлоқнинг тушроқли кўчаларини чангитиб
юрган, бўз бола, қарангки шoir бўлибди. Кечатгина
эпакни миниб олиб, ўзининг катта чалғи билан ўт
ўргани кирга, тоғу-тошга чиқиб юрган эди.
Кўнгирокдек тўзма овозини жаранглатиб,
кишлоқнинг беш, ўнта кишилари ўраб олиб ашула
айтдиришарди. «Р» га тили келмаган қораматиз
бола ҳамманинг эътиборида эди. Мактаб йиллари
мактабнинг барча тадбирлари усиз ўтмас эди.
Буюк алломаларимиз Ҳамид Олимжон, Фафур
Ғулом шoirларини ёдлаб олиб, катта маҳорат
билан мутоталла қиларди. Кўнгирокдек овози билан
мирок билан куйлаб, олқишлар оларди. Азбаройи
китобни севганидан, кўлига тушган китобни ўқиб
тутатмадунча бош кўтармасди. Ўқишга, ёдлашга
бешиқхот иштиёқи баланд эди.

Уйимизда мўъжазгина радиомиз бўларди.
Тинглаган кўшиқларимни икки бор эшитсам ёдлаб

олардим. Сўнгра давраларда айтиб юрардим. 1955 йил бошимизга кайту тушди. 69 ёшида отам вафот этди. Қийинчилик, егани нонга муҳтож бўлиб қолдик. Олмақоки, шафтолиқоки, туршак билан тирикчилик қилдик. Беҳад ёмон аҳволда қолганимиз сабаб, қишлоқдан Қибрай тумани «Байтқўрғон» қишлоғига кўчиб келдик.

Одлоҳ раҳмат қилсин Назирвой акам ўзларини уйига кўчириб келдилар. «Қишлоқда сизларни қимларга хор қиламан» - деб уйларидин жой бердилар. Ҳаёт эканда... «Қизил кўприк» кўчасида яшаб, шу ернинг мактабида 5-синфдан ўқишни бошладим. Ўқишдан кейин тинмай ишлардим. 1962 йил мактабни тугатлаб, 10-синф маълумотини олдим. Олийоҳта ҳаракат қилдим, киришмадим. Савдо техникумига кириб тугатлаб, «ПУМ»да ишлаб бошладим. Бир йилдан сўнг армияга чақирилиб, 3 йил хизмат қилдим. Бу орада шетриятга ишқим тушиб, 6-синфда биринчи шетримини ёзган бўлсам, ундан кейин кўплаб шетрларим Республика матбуотларида босилиб турди. Армиядан сўнг маданият техникумини, сўнг Педагогика институтини 1978 йил тугатлаб, мактабларда, техникумда 43 йил ёш авлодга дарс бердим. Ижод ҳам давом эттаверди. 2002 йил илк тўплашимини чиқарган бўлсам, ҳозирда 23 та шетрий китоб яратдим. Дилдаги мақсад сари ижод қилаяпман...

Ҳам куйгувчи, ҳам суйгувчи

Ҳимматингга қойил қолмасдан илож йўқ. Олисона сиёсатингдин кўнгиғ тўқ. Йўқсид, қамчиқларга имконларинг қўп, Истиклол фарзандларинг юрағида чўғ. Ҳам куйгувчи, ҳам суйгувчи Юртбошимсан.

Бутун дунё қойил доноларингга, Финдами, спортда шунқорларингга. Бу тинчликнинг, осойишнинг боиси, Одам қойил қолур шоввозларингга. Ҳам куйгувчи, ҳам суйгувчи Юртбошимсан.

Нурли йўлга чиққан элинг тулламоқда, Шаҳарларинг нурга чўшиб яшнамоқда. Сендин халқинг бир умрга миннатдордир, Ўлти-ялти зафарларга чорламоқда. Ҳам куйгувчи, ҳам суйгувчи Юртбошимсан.

Бу барчаси доно Саркор сен туфайли, Хиёбонлар тўла одам гуллар сайли. Ишнин қойил қилиб, сўнгра дам олурлар, Бундай қорт-чун жонинг фидо бўлса майли. Ҳам куйгувчи, ҳам суйгувчи Юртбошимсан.

Айланай

(Мустақиллигимизнинг 24 - йиллигига)

Барчаси Яратган шафотидин,
Мустақил, Истиклол шарофатидин.
Оламда тинчликнинг саодатидин,
Жаннат макон она юртин айланай.
Мустақиллик берган туздин айланай.

Сенмай бўлурми бу жаннат маконни,
Ору килган эдик бундай замонни.
Эҳтиёт қиламиз, бу азиз Ватани,
Жаннат макон она юртин айланай.
Бахти қулган хур даврондин айланай.

Она юртим тожу-тахтинга ривож,
Тинчликка етмагай миллионлаб бож.
Мустақил кийибсан хумо қушди тож,
Жаннат макон она юртин айланай.
Мамлакатлар кирк тўртисан айланай.

Сени таъриф этар Рўзғий кўлда қалам,
Ҳеч унут бўлмас етмиш йиллик алам.
Мустақиллик нонин кўрамыз баҳам,
Жаннат макон она юртин айланай.
Элин ризо қилган юртин айланай.

Истиклол байроғи

(Жаннат маконим 24 - йиллигига)

Ҳаёт йўлим эй дўстим,
Ғаму - андуҳга тўла.
Ахир ёришди қалбим,
Истиклолнинг нурига.

Эх! Суронли йилларни,
Бу бошдин кечирмадим.
Уруш, қийин давларни,
Синовдин ўтказмадим.

Алоҳа Парвардигор,
Сабр - жамил ато этди.
Яратганим бўлди ёр,
Яхши кун ато этди.

Барибир Россияга,
Қарам бўлдик, қул бўлдик.
Тоғганимиз уларга,
Бир қисмин ошар эдик.

Шундай ўтди етмиш йил,
Юртбошим раҳбар бўлди.
Унинг сиёсатидин,
Ғамгин кўнгишлар тўлди.

Истиклолнинг байроғин,
Кўтариб чиқди олға.
Ўзбегим яловидин,
Иўк бўлди ўрок, боғға.

Мана йигирма тўрт йил,
Мустиқимиз шукрона.
Ўттиз биринчи сентябрдан,
Фахр этурман ошкора.

Табаррук ер

Яшнапти, туллатиб умринг йўлини,
Аниқ, равшан билиб ўнгми, сўлини.
Ўз элингнинг бўз ерими, шўрини,
Юзларингга суртгин табаррук ер - деб,
Насиби рўз қилганин ўзинг бер - деб.

Бу она замин неларни кўрмади,
Она юрт бошидин не ўтказмади.
Қандай сир яширин ҳеч ким билмади,
Юзларингга суртгин табаррук ер - деб,
Насиби рўз қилганин ўзинг бер - деб.

Барча бойлик она ернинг қариди,
Оқ олгани она замин устиди.
Биз билмаган нималар бор бағрида,
Юзларингга суртгин табаррук ер - деб,
Насиби рўз этганин ўзинг бер - деб.

Бу замон кўрмади неча шов-шувни,
Қирғин баротлари, қанча урушни.
Минг шукр мустиқил қайта қуришни,
Юзларингга суртгин табаррук ер - деб,
Насиби рўз этганин ўзинг бер - деб.

Таккослаб

Дунёни бошқарган неча султонлар,
Биронгаси абадийга қолмади.
Қимматобаҳо маъданларни йиққанлар,
Ҳеч бирита бойлик вафо қилмади.

Доро подшо, Искандарбек шохларга,
Исми қолдимикин қийган тоғларда.
Элини қийнаб, йўрнингга юртгазиб,
Халқ хуни йўқмиди йиққан божларда.

Не ишлар қилмади рус чиновниклари,
Халқни эзиб окиздилар қонлари.
Хануҗгача ёлдан чикмасликлари,
Шуқрим Истиклол берган шонлари.

Бенхтиёр ушбу қунлар таккослаб,
Уюқ ўтмишларга бир назар ташлаб.
Неча тўрғлиқ шеврлар кўйдим қаторлаб,
Не қунлар ўтмаган халқим бардошлаб.

Халк измидадир

Йўқни бор қилиш мумкин иштиёққа,
Иморат турғазини имкони таянчқа.
Пишиқроқ бўлсин десалар кўш синчқа,
Бу барчаси одамнинг қалбидадир.
Ақл, онгла юритган йўлидир.

Инсондек чидамли, саботли борми,
Бекарор, бебуруда бу хислатга зорми.
Уларга бу дунё шу сабаб торми,
Бу барчаси одамнинг қалбидадир.
Кўз кўржик кўли ботир кўлидандир.

Дилга тутса ҳар не бажаролади,
Мўлжалланган ишни қилаолади.
Ҳар қандай илмни илаолади,
Бу барчаси одамнинг қалбидадир.
Раҳмат учун қилинмас кўнглидандир.

Йигитга қирқ хуна, библи оз бўлган,
Қиз боланинг тўғалида ноз бўлган.
Меҳнатдан ҳар қандай инсон бахти қулган,
Бу барчаси одамнинг қалбидадир.
Рўзғий шеъри ҳолис халқ измидадир.

Кўлтиклаб юрғай

Юритган муносиб кўргани бўлғай,
Шу билан бандасин қалб, дили тўлғай.
Бир юмушга унинг бахтин қулдирғай,
«Оллоҳим» - деганни кўлтиклаб юрғай.

Қўлинг ишда бўлсин қалбинг Худода,
Бенажт ўлим, қуруқ тухмат жудога.
Уни ёлдан чиқармасан мабодо,
«Худойим» - деганни кўлтиклаб юрғай.

Ўзи асос солмаса аралармидик,
Бу ёруғ дунёда яшолармидик.
Бертан насибасин ошолармидик,
«Ё Танрим» - деганни кўлтиклаб юрғай.

Бир нарсатга тан беринг азиз одамлар,
Ўзи ўлчаб кўйган ҳар бир қадамлар.
Ўйлаб оёқ босинг, сўнги ағамлар,
«Ё Раҳмон» - деганни кўлтиклаб юрғай.

Кеб коларсиз

Ўткинчи дунёни ўйлаб, синчиклаб,
Билганимда энди ҳеч ким қолмабди.
Ота-онам, опам, акамни эслаб,
Соғинчларим ўзимдин ўзга билмабди.

Отажоним ўрни қаттиқ билинди,
Кийимига онам иси илинди.
Бошга яхши-ёмон кунлар тушганда,
Етимлигим қисматимда сезилди.

Ака-укам, опам-синглим бўлганда,
Не тонг яққолигим билинмас эди.
Кўз кароси жикка ёшга тўлганда,
Қилич кестандай юрак тилинмас эди.

Афсус, ёш бир жойга бориб қолганда,
Қадрингиз шу қадар ёмон ўтинку.
Фарзанд, набирамни сизга ўхшатиб,
Ҳали-хануз кеб коларсиз қутлимку...

Доғин кўрсатма

Шўр пешона бошдин нелар ўтмаган,
Гўёибдин келур бир нажот қутмаган.
Барча нажотлар таги меҳнатдандир,
Меҳнатдин ўзгасин «бахт» - деб билмадим.

У киёб, ишладим пижонат сабаб,
Дастасалик билдим бизтамас чоғи.
Бир умр бўш сония тополмадим,
Меҳнатдан чарчамас одамнинг соғи.

Кеча-кун тинчимадим меҳнат қилиб,
Меҳнат ўзима дастурамаб биллиб.
Кеча-кундуз тинимсиз ухламадим,
Бошга фаровонлик туғини илиб.

Шуккурким еб-ичиб, кийиб юрибман.
Ота-онам кўрмаганин кўрибман.
Житларим бу кунларга етмай кетди,
Уларнинг изларин кўзга суртибман.

Мен борман яшапман алхамдулилло,
Нажотинг аяма Қодирим Худо.
Сени номинг юракда тош қотган, муҳр,
Фарзандларим доғин кўрсатма илло.

«Боламга» деб

Ота-онам «болам» - деб ўтди,
Энди навбат менга ҳам етди.
Мен топганим боламга - дейман,
Болам эса, боласин - дейди.

Умр такрор давом этамиз,
Ким-чун яшаб, ким-чун ўтамиз.
Эшикдин кириб, тешикдин чикиб,
Асли лойга ана кайтамиз.

Ахир бир кун ризк тугатанда,
Насиб қилгани узилганда.
Ибодатни кўзлар экансан,
Қартайишлик беҳос келганда.

Фарзандларинг чакириб олиб,
Ортирганинг берасан бўлиб.
Дунё шундай алмашаверар,
Оллоҳ нени қилганин насиб.

Кетар чоғ ҳам болажон дейсан,
Илинасан ўзинг кам ейсан.
Лекин фарзанд билга олурму,
Азизу, мўътабар кўнгилисан.

Асал - деган билан, Отиз чучимас.

Қаранг табиғатнинг мўъжизасини,
Арн тул ширасин йиғиб тўплайди.
Мисқоллаб гулларнинг ноёб неъматин,
Одам-чун доривор асал жамлайди.

Ўз кўлим билан кўргач шохид бўлдим,
Хаккинй тоза асални тотиб кўрдим.
Асал деган билан отиз чучимас,
Неча пул сотсин меҳнатга арзимас.

Юз бора атрофида парвона бўлиб,
Жисми-жонини ариларга чақтириб.
Ариқлик наслидин суриб ўтган,
Меҳнатни азбойи отир экан.

Ардоқлиб, авайлаб сақлашаркан,
Оти касби асл касби-кор экан.
Шу сабабли уни хурматлашадн,
Ахир бу насл суриб, бешикдин ўткан.

Хар қилдай инн асалчалик кийинмас,
Меҳнат қилмаса бил, отиз чучимас.
Етмиш фоиз касалликка шифодир,
Арилар макони тоза ҳаводир.

Асаларичилар саломат бўлинг,
Чарчаманг, толманг асал етиштиринг.
Арилар чаккани сизга даво бўлсин,
Инсоният сihatлигин жўштиринг.

Элпарвар юрт

Бундай кунлар келишин,
Ҳеч ким билмаган эди.
Ўзбекистон тулшинин,
Ҳеч зоғ кутмаган эди.

Бу истиқлол туфайли,
Ҳар куни байрам сайли.
Унинг шарофатидин,
Олам яшнасин майли.

Ҳар куни бир касбнинг,
Куни нишонланмоқда.
Минглаб камсукумларнинг,
Тўйи ўтказилмоқда.

Ҳаётда камчилларга,
Ёрдамлар берилмоқда.
Ҳаттоки айримларга,
Ситир совға этмоқда.

Бундай давлат қайда бор,
Халқининг мададкори.
Асло қилмағай хор-зор,
Ўзбек Ватанпарвари.

Шундай ўлка бор бўлсин,
Тинчлик барқарор бўлсин.
Ўзбек элин бахтига,
Дунё турғунча турсин.

Фарқ

Нисон асли не билан,
Хайвондин фарқланади.
Аслил онги билан,
Ҳаётда фарқланади.

Қилур ишидин аввал,
Етти бор ўлчанади.
Билмаса берсин савол,
Кўп бора ўрганади.

Тома-тома кўл қилиб,
Томмай қолса чўл қилиб.
Иложин қилолмаса,
Қоричини хўл қилиб.

Қилишгунча кўймайди,
Билмаса сир тутмайди.
Ушш иш битмагунча,
Билдирсин қайтмайди.

Нисон бўлсин бир сўзди,
Пайда бир иш созди.
Ота бирда онасин,
Қўрсатмасин пардозин.

OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI SHIRSHIO
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI
1-FILIALI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
TOSHKENT VILOYATI SHIRSHIO
DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
AXBOROT RESURS MARKAZI

Бошқача эди...

Умр сўжмоқлари беҳад бепойён,
Одам одам билан учрашиб қолур.
Ўзингни кимлигинг қилиб намойён,
Афсус кўнғироғим бежавоб қолур.

Биринчи кўрипиш қандай бошланса,
Эхтимолдин холи эмас кўришмоқ.
Севиб қолиш бирров назар ташланса,
Синаб билиб сўнгра ишқ изҳор этмоқ.

Тез бошланган ишқим тезда тутади,
Дек оромим олиб қорак ўртади.
Ҳеч қим чек қўймаган, «шундай севинг» - деб,
Ҳар бор эслашимда оташ ортади.

Пушаймон эмасман бир эслаб қўйсанг,
Севганларинг орасига мени қўйсанг.
Майлига қўп бирга бўлолмадик биз,
«Бошқача эди» - деб севишинг туйсанг.

Тухфа

Навбатда ижодим кетма-кет келиб,
Шабобда эгандай қолгайдир эсиб.
Қайси бирини ёзишни билимасдин,
Биринсини ёзувча хориб, толиб.

Биринбир ёзаман навбати билан,
Ушшуча кутинглар интизор, бедор.
Ахир навбат билан келур тегирмон,
Бизушунча мендин қилманг йбo, ор.

Ижодим шопманг, ҳақдингиздин ошманг,
Хонин сизни қўп ёзаман қурбим келур.
Тушди манзуйингиз мен томон ташланг,
Сизди ишқийқим ҳар кунни тўлур.

Сиз биласиз ёзамасдин тулолмайман,
Сизсиз бир кун ҳаётим билолмайман.
Бу Ойлоҳим менга берган тухфаси,
Ёмашушча ўзингга келолмайман.

Бўлсанг бас

Айтсам адо бўлмайди,
Бу умрининг дафтари.
Ёримдин хабар келди,
Олиб келди калптари.

Ёрим қалам қош экан,
Қўш қизларга бош экан.
Нечун киё боқмайди,
Бунча бағри тош экан.

Ўзи жулда хаёли,
Боқишлари ибодли.
Севса ҳам қаттиқ севар,
Садокатли, вафоли.

Бавзан ўйлаб қоламан,
Юракка ўт соламан.
Қийнайберсин кўрамин,
Бир кун алам оламан.

Нима қилсанг ҳам майли,
Бир меники бўлсанг бас.
Мажнунингман сен Лайли,
Ишқингда бўлдим хор хас.

Кеч қолдинг

Қўлинг кўчасидин айланай дўстим,
Қўлингга келганин қилавермагин.
Қонингиз қалбидин қилиб чиқарчин,
Ўзингни осмонда тутавермагин.

Намуначи биландисан, бақандлар ўтди,
Бу ёру жаҳондин нима об кетди.
Қўи инонма давлатингга, молингга,
Не жаҳонгирлар жимжитлик макон этди.

Учди қилган хатоларин санайди,
Нарчасини дилидин ўтказди.
Пешониси деворларга текканда,
Кеч бўлганинг ўзи қалбдин сезади.

Бу дунё ҳеч қимга вафо қилмаган,
Сенга ҳам, менга ҳам вафо қилмайди.
Умар - деганлари чеклаб берилган,
Йоши ёстikka теккунча билмайди.

Мухаббат ўтида

Сенга соғинчим сабаб,
Узоқ интизор бўлдим.
Сени пинхона эслаб,
Ҳижронларингда куйдим.

Сихаттоҳ бир бахона,
Мухаббатингда ёна.
Яратганинг измида,
Ўзи берсин имкона.

Шундан буён васлингни,
Қўмсамаган куним йўқ.
Рухсоринг, сиймойингни,
Эсламаган туним йўқ.

Кексайган бир чоғингда,
Унинг юки оғиркан.
Қоврилиб ўз ёғингда,
Бағоят таъсир экан.

Эсламай дейсан нечун,
Ёдга тушаверади.
Мухаббат ўтин кучин,
Дилга солаверади.

Ифродин сўз очилса...

Ифродин сўз очилди бу кун,
Ифродин яна эсладим.
Қаёб кўримдин чиқканча тутун,
Эвлатинг-у шу он эзилдим.

Иштин қил қорачиқдек асрадим,
Иштинин хам раво кўрмадим.
Иш илчиллик бурчин бажариб,
Армонда фитон чеккандим.

Кештинимда уч кун бўлибди,
Сабри тугиб эрта тегибди.
Сабдинин хали бидолмаб,
Ўзи йўқини, кўзи йўқ киби.

Бир йил олдин кўришган эдик,
Иккин хизмат-чун «отпуско» олиб.
Қайта йхлу-паймон қилишгандик,
Кўракин четиди ғашлик қолиб.

Ўша белгини сезиб кетдим мен,
Хизмат-чиста охир етдим мен.
«Кўзинин бўри ебди ўрмонда»,
Дегин – хатин майда йиртдим мен.

Ифродин сўз очилса бу кун,
Ечганим хали хам ўша тутун.
Ангитинин билишин десаю,
Бу оламда йўқ, тошган яқун.

Мангу дoston

Қалбим тилақларин сўйлай баёни кўп,
Хур Ватаннинг ривож олган томони кўп.
Чет элларда бу ўлканинг хайрони кўп,
Ўз юртига етолмаган сарсонни кўп.
Ўзбекистон номи дoston она юртим.

Бирон юртга ўхшатмасман киёсингни,
«Она диёр» - деб ёзишпан сиёҳингни.
Тўрт фасилинг шундай гўзал жойлашганки,
Таврифлашга ожизман дил баёзингни.
Ўзбекистон жаннат макон она юртим.

Канча хориж томонларни кезиб чикдим,
Бошқа жойда яшолмасим сезиб чикдим.
Гўзал воҳаларинг бир-бир кўриб чикдим,
Жаннат макон хар қаричин ўпиб чикдим.

Шу юрт фарзандиман, абад фаҳраман,
Барча хизматларим сенга маҳраман.
Сенга олайсалар унга тахирдаман,
Гард кўнудек бўлса қалқон, қаҳраман.
Ўзбекистон тилда дoston она юртим.

Рўзи Очил куйлар сени қамолингни,
Майин эстан шаббодда-ю, шамоллингни.
Асли гўзал кўз-кўз қилай жамолингни,
Хар олмада садоқату - вафойингни.
Ўзбекистон мангу дoston она юртим.

Шаттоқ

Безогла сўз айтилмайди азизим,
Мевани дарахтга тошлар отилур.
Бозорда тинч, шукр дунё-ю азим,
Шуникок ҳам бағилар ётилиб ётур.

Эх дунёним, беҳал ванччи дунё,
Қаерларда тинчлик, қаерда соҳ.
Тоғо вулқон, тоғо сув, тоғо ўтласан,
Дейгани Шаттоқнинг бўлсин ҳамсоҳ.

Шиниоқда музлар секин эримокда,
Айрим бир жойларни сувлар босмокда.
Донин, юз йилдан сўнг нима бўлиши,
Қайиға толаман, кўркинча олмақда.

Бил дунёнин кўрдик яхши-ёмонин,
Нунини дейишиз факат яхши томонин.
Норусида гўдақларда не гуноҳ,
Дийсени, кўрсинлар дунё омонин.

Мастганим ўзингга илтижойим,
Тинчлик, осойишни савлатин доим.
Ўзинг сажда оҳим, сенга ишондим,
Сабонат жонингни сакла Йлойим.

Нега алмашди

Қандайин чаманлар боғлар бор эди,
Барчаси йўк бўлди кесиб тутатдик.
Меваги боғларчи тагдин кесилди,
Ўрнига декоратив дарахтлар экилди.

Шу тўтрими - дейман баъзан ўйланиб,
Эжкан ҳам, еган ҳам раҳмат оларди.
Янги навда меваларни пайвандлаб,
Ўрнига бошқаси тўлдириларди.

Йўлга тушган олма, ўрик терволиб,
Еганлар боғбонга раҳматин дерди.
Факатгина сояси бор, чиройли,
Декоратив дарахтни нимасин ейди.

Ўтмишда бооболар «боғ ярат» - деган,
Ҳеч бўлмаса еган миннатдор бўлган.
Ҳам мураббо, ҳам кокиси, кишимизи,
Очарчиликда саклаган, тўйдирган.

Ўқиниң, ўқиниң

Нежон шундай туйғулдирки биродар,
Ёшдангиз кун хаста бўлурман бедор.
Нежон менниң мангу дўстим вафодор,
Шу учун ёлурман танда томчи кон.
Ёш оғам бўлди керакмас шуҳрат-шон.

Шеър Худо қалбимга солган туйғулар,
Ёшам енгини бўлиб кетар қайғулар.
Нежон шеърлар алмашарим янгилар,
Шу учун ёлурман танда томчи кон.
Ёшди тоқим чикмасидан ширин жон.

Қалбим ёз - дейди, қанча ёзма оз - дейди,
Муқоделарим ўқитган сўнг соз - дейди.
Айрим шеърларимга беринг пардоз - дейди,
Шу учун ёлурман танда томчи кон.
Нежон ўқиниң маъно, хазинага кон.

Умидовдин ўқитган тушунмас балки,
Ёшдангиз ол бўб қолсин умрингнинг нақши.
Муқоделарим қутайса, Рўзайиниң бахти,
Шу учун ёлурман танда томчи кон.
Азиз бўлганидек ҳар бир ушшоқ нон.

Армонларим рўёби

Армонларим рўёби она юртим,
Шеъриятим қайроғи она юртим.
Юрган йўлим чироғи она юртим,
Беваганлар фироғи она юртим.
Жаннат макон сайроғи она юртим.

Неча йиллар ётдингку афғон чекиб,
У кунларни бўлурмикин унутиб.
Руссиядан раҳм, шафқатни кутиб,
Бош кўтардик кўлга ол байрок тутиб.
Шеъриятим қайроғи она юртим.

«Курисин, битсин» - дединг амалдорлар,
Козонин ялаган лаганбардорлар.
Силаси куриган элни эзган судхўрлар,
Уларга хамтовок фармонбардорлар.

Токай элни холи бўлуркан забун,
Бунга не дер экан, бу она замин.
Хўрлик кўлга олди Худо деб - «Омин»,
Истиклолдин яшнади рўю-замин.
Беваганлар фироғи она юртим.

Ўзбек эли яшайдурган вақтинг келди,
Ҳалол ишлаб топадурган шаштинг келди.
Бу кунларга етишнинг ўзи бўлмади,
Рўзи Очилдек вафодор дўстинг келди.
Армонларим рўёби она юртим.

Инқор куш

Номинондин чиқишиб,
Майин чуқурлашади.
Каландарочлар тизилиб,
Шожа сажжиялашади.

Аюкор бўйлаб учишиб,
Сува корини уришиб.
Маъзи киб учишади,
Бир-бирини қувлашиб.

Ушмонда тутилиб,
Кўз ритимда ўсишди.
Кўн етдин ринож олиб,
Номинонга етишди.

Каландарочим кўз очиб,
Номинонлардан қочиб.
Дерлар пайғамбар куши,
Учарини ине сочиб.

Аюмининг фисли келди,
Хайриятиниб қоламан.
Каландарочим кўлка елди,
Бир йилдан сўнг кўраман.

Э воҳ! Кайдасан ёшлик

Уйимизнинг ортки бурчидан,
Бир ажойиб анхор ўтади.
Бола-чака, набираларим,
Ҳар келганда чўмилишадди.

Уларнинг шўх хандон кулиши,
Ҳар хил ўйинларни ўйнаши.
Бехатиёр болалик томон,
Хаёлимни олиб кочиши.

Э воҳ! Ёшлик кайдасан топмам,
Кайтармусан эшитгим ёпмам.
Бир дам хаёлот олиб қочар,
Кекса ёшим хатто пайқамам.

Неваралар билан қувлашиб,
Бирга ўйнаб жўшиб қоламан.
Нафастинам хансираб, сикиб,
Қариллик бўйнимга оламан.

Бехосдин эҳ ёшлигим дейман,
Тутки бермас касоскормусан.
Қани энди ёшлик кайтарсанг,
Кексаликдан ҳалоскормусан.

Ёш кўшнини - жон кўшнини

Қадам борича дўстлар,
Нарчага яхшилик қилсак.
Кўшнингга олманг каму-кўстлар,
Буруда нонини бўлик есак.

Ёш кўшнини - жон кўшнимизга,
Тоғи қилсак чиқарайлик.
Кўшнини ҳаққи дилимизда,
Бунини адоёт бажарайлик.

Улар тинчи сенинг тинчинг,
Бирон нин қилсанг суянчинг.
Мани кўшнини ҳабардорлар,
Уларни аёл нишончинг.

Бисмилларни қой ташинган,
Афримиларни ош дамлаган.
Биронгисин бўли ўтирмас,
Хатто тоғоқ, қопшиқ ювган.

Раманг аёл кўшнинларга,
Масарни жўштан ташинларга.
Манининг аёло аямас,
Тоғи тиримани ошноларга.

Ота рози - Худо рози

Пушти камарингдин бўлган,
Болаларинг бир ярамаса.
Ўзинг емайин едирган,
Дилбандларинг бир кўрмаса.

Бу кандайин диёнатдир,
Падарига хиёнатдир.
Эл албат «падаркуш» - дейди,
Олмоғи тайин ланъатдир.

«Отам бор» - деб ўйламаса,
Яхшиларга сўйламаса.
Ўлик тиригини билмай,
Ҳар замон бир йўқламаса.

Отанг ахир катта қилди,
Сени едирди, ичирди.
Алиф қалтак демоқликни,
Қалби дилингда қуйдирди.

Ота рози - Худо рози,
Ҳар бир ишда тош-тарози.
Ўзи инсоф берсин Тангирим,
Қилгин сен отанг эъзозин.

Ёшгилмас она

(Нурт онамизнинг ҳаёт йўлларида лавҳалар)

Ҳайт-қўрон – деган юртда,
Хурн онажоним бор.
Ҳали ҳам она элда,
Хурматлари барқарор.

Асли келиб чикшин,
Санда бобо аилоди.
Рухабди онамизнинг,
Дил мулкисини пайванди.

Саноон бирин қаршилаб,
Она замин қариғлаб.
Не кунларин кўрмади,
Ҳайтди енгилмади.

Очариник йилларини,
Нонга тушган кунларини.
Саноотга етмади,
Ҳеч ўнган кетмади.

Уруш йиллари ёлди,
Қалбда чиккан фарёлда.
Бурда нонга зор ўтган,
Кунларин арзи додда.

Ҳайтди нолималди,
Меҳнатдан хорималди.
Нонга тушса кўз кўрар,
Нонинин ўтган билар.

Таклирига ёзилган,
Абдуваали акамин.
Оллоҳим насиб қилган,
Жуфти ҳалол топамиз.

Эрта кетган ёридан,
Зинхора ўқсимади.
Яратган таъвишидан,
Ўқинчларга тушмади.

Турмуши давомида,
Етти фарзандли бўлди.
Тебратини ҳаёлида,
Эрта-кеч меҳнат қилди.

Назира, Абдуҳаким,
Абдуҳамид. Абдумажит.
Уларга меҳрибондир,
Қалби тўла уммондир.

Абдумалик, Абдужалил,
Эҳтироми мусаффо.
Шоира қизларидан,
Улар олгайдир сафо.

Уларни боқиб учун,
Тинмай меҳнат қилдилар.
Сарф айлаб борлик кучин,
Меҳнатдан бахт топдилар.

Колхоз ишида толмай,
Курт боқиб чарчамай.
Ундан ташқари уйда,
Гулчилик қанда қилмай.

Фарзандлари кўлидан,
Нин кеп унча тинмади.
Жон-жонига кўйгулча,
Дарини нафис олмади.

Назира бир набира,
Дин олти немира.
Шуёрони яшийдилар,
Ауруфида нариона.

Суронин йилдан ўтиб,
Мустанжилликинни кутиб.
Курин ав шод яшар,
Йилдин ўттин унутиб.

Она тупрокка шак келтирма

Тонгги сабо билан калам тебратиб,
Қалби каро нодонларни иниратиб.
Ўзига ўхшаш каро лой сачратиб,
Айбига икром бўлишни кўрсатиб.

«Беайб парвардигор» - дейди халкимиз,
Сира бўкимасин сарҳад қалдимиз.
Ўзимиздин асли чиққан боламиз,
Тозалаб кетмасин бир кун хонамиз.

Нечун одамни бир хил яратмаган,
Айбига яраша жазо бермаган.
Шўр пешона деворга урилмаган,
Вафода яраша жазо кўрсатмаган.

Лек бўйнига олмайди зингарчалар,
Ортимизда чошиб юрган баччалар.
Тиклашади ўзгача бир лахжалар,
Ҳақиқатни тан олмаган лахзалар.

Бир кун кеч бўлгандир, эй нодон инсон,
Кеч бўлмасин қайтар ўзингни ҳар он.
Билгин шу она тупрок сента ҳам макон,
Озор бериб ҳар кима қолма нолон.

Нечун қандамиз (Ҳикоя)

Беайб Парвардигор азизим,
Қар одамнинг бир айби бўлгандир.
Шундай ўлчаган дунёни азим,
Настин-сонат ҳар ким бахти қулгандир.

«Манами йўқ» - деб таъна қилаверма,
Бир кун уларни ҳам қуёши ёнар.
Бирдек ярашганимиз асло унутма,
Бир кун ҳам лойқаданиб ахйри тинар.

Настин кўн, ризк ҳар хил берилур,
Қайси ота-иниси тайин қилинур.
Мана туғилмасдин она қорнида,
Настинга битилгани ёзилур.

Шу боно барчангиз айбдор бандамиз,
Тирегибди бўкиматан қандамиз.
«Манами» - деб керилма, эй осий одам,
Қарганинг билмай умрга қандамиз.

Ибрat ол, фойда

Энди ҳеч нарсани қойил қилолмай,
Ўттан-кеттанга тикилаверасан.
Ундай қилма Яратувчи олдид,
Қирриқ ишларингга жавоб берасан.

Ахир кўз яралган кўрмоқлик учун,
Иста истамагин қараб қоласан.
Ишга сарфламасанг йигитлик қучин,
Билмам ўзинг не қуйларга соласан.

Йигитликда қилмаган иш қолмайди,
Насихатлар ҳеч қулукка солмайди.
Бошдин ўтганларин сўз билан жамлаб,
Жон қойитсаму ҳеч дилга олмайди.

Эй йигит, қимнидир сўзин олмасанг,
Тана бошқа дард нелигин билмасанг.
Бошимга тушгани сенга тушмасин,
Ибрat ол фойда, ҳаётинг сўлмасин.

Гўйиболдин келган бахт, бахт эмас

Боринини бахтини биров ололмас,
Чунки Оллоҳим унга насиб кўрди.
Ундан олинб элхор сенга беролмас,
Чунки у бахт унга аталиб бўлди.

Бу ўта долзарб, фалсафий тушунча,
Қарам ўз бахтини ярата олсин.
Визинини қанча умри бордир вақтинча,
Визинат дунёда бахт эргашиб қолсин.

Унга бахтин ўттирмамоқ истама,
Биздан а олтин вақтинг сарфлама.
Унга буни Яратган ато қилган,
Гўёқларга ботиб беун бўзлама.

Унга қилсин ҳеч қанга булормаган,
Унинг билиминини ҳолатда тешиб чиққан.
Қанча қилсин, қўл ухлама меҳнат қил,
Шунда булурсин бил, пок дукма еган.

Ҳадик

Каро сочинг тизза бўйлаб,
«Келин килсам» - дермиш кўзлаб.
Ортидин термулиб қолмиш,
Чиройли васфини сўйлаб.

Бу ўзбек кизининг кўрки,
Чирой бергай қадди, хусни.
Гўзаллигин кўз-кўз қилмиш,
Тиззидин пастда ул сочи.

Шу ўсмишда давом этса,
Соци товоғига етса.
Хавотирда менман ҳалак,
Соци дегани ер суширса.

Ўзбек кизин барчасини,
Соци узун бўлур эрди.
Афсус, кесди қалга дум қиб,
«Замонамизга лойик» - деб.

Қизлар кўрди сочи узун,
Ақли қалга бўлуркан - деб,
Узун сочи гар бўлса туғун,
«Уни қандай ечурман» - деб.

Нафе

Нафе нулига кириш туфайли,
Унинг ағов-дағов бўлиб кетди.
Неча индиар ўли шу зайли,
Нафе устикоҳига бориб етди.

Келин кеча, қулуғини-қундуз,
Келин қорлиғи тини билмасдин.
Келин қулиар устимаин туз,
Унинг тоғига ҳаламасдин.

Нафе қорлиғи, тибк ерсан деган,
Келин да сун-ман бошланиб.
Келин ун инсоғини берган,
Келин қули бир қўғил гапшаниб.

Нафе ўли неча ойлар, йил,
Нафе инсоғини инсоғига дил.
Нафе мижаро кўтара олмас,
Нафе нулига кирса, хатто фил.

Ўлан тўшак

Қайда бўлсам келолдурган,
Она юрт, ўлан тўшатим.
Насибамни оладурган,
Она уйда бор керагим.

Устимдан зар сочсалар ҳам,
Юракдан кетмагай хар дам.
Бу кўнгил таскин топгайдир,
Ўз уйимда кўрсам баҳам.

Алданмайлик ғайрларга,
Ёлгон тўю, сайлларга.
Тезда кўниб чоҳга тушма,
Ракиб қилган макрларга.

Майли бўлсин қотган нонинг,
Тагигайдир еган онинг.
Зарга кўмиб қўйса кўнма,
Ўз юртингда чиксин жонинг.

Қишлоқнинг ўрғат

(Қишлоқнинг дастури)

Қишлоқнинг ўрни ўрғатса,
Шу тараф олабга айланур.
Қишлоқ кўчсиз хар кун кўмсаса,
Қишлоқ юрти шунга ўрғанур.

Ўрғатдан кўнгил ўртанса кўймас,
Қишлоқдан ит, онга ярамас.
Қишлоқ ўрғатмагани болангта,
Қишлоқ бўлган қантариб бўлмас.

Қишлоқнинг қишлоқнинг тарбият,
Қишлоқ бўлмас орпа уят.
Қишлоқнинг деҳқонга тежач,
Қишлоқнинг деҳқонга ифрат.

Қишлоқнинг тўри йўл кўрсат,
Қишлоқнинг қишлоқ бўлмоқ ўрғат.
Қишлоқнинг қишлоқ, отир, вазминлик,
Қишлоқнинг дастури ўрғат.

Тобланиб

Ёзмай кўйди каламим тўхтаб қолдинг,
Сотинган бу ижодкорни йўқлаб қолдинг.
Йигитнинг ўзимас юраги йиғлар,
Йиғилган дардлар кўнгилда ухлаб қолдинг.

Ижодни уйқудин устун қўймоқлик,
У қуйса қуйиб, ёнганда ёнмоқлик.
Ёзмасанг бўлмагай ижод чаманин,
Эъзозлаб кўнглимга солган ҳар онни.

Бу онлар қўймайди ёзилмагунча,
Шеърый варакларни қаролагунча.
Улар тўиланиб китобга айланур,
Муҳлисларим бир-бир аролагунча.

Шундай шеър дунёга келур тўлганиб,
Янги-янги зафарларга шайланиб.
«Муҳлисларга ёқарму» - деб ўйлайман,
Она юртим шу Ватан-чун тобланиб.

Одам қалам

Бу ёши кунлик дунё биродар,
Инсонга тинчлик бўлсин барқарор.
Қантин унгадан ортиқ қўйма,
Ёзмаган бирга бирдек дўсти-ёр.

Қалам қорингилар жисминиз,
Идрис Оллоқуллар кўрдингиз.
Бундан кўнглин Одам Атоин,
Қалам тоғилариниз аслимиз.

Қалам ёнғирда ҳаёт яради,
Қалам юзин «дунё» - деб қаралди.
Қалам нарсани муҳийе айтаб,
Шу ёнган доғрути таралди.

Шундан бери яшмоқдамиз,
Қалам юзининг ошмоқдамиз.
Қаламнинг бахти, шухрати учун,
Қалам ёнган тоғиларимиз.

Изин кўзга суртиб

Кўзим очиб кўрдим онажонимни,
Кўзим юмулса гар соёбонимни.
Онасиз ўтган кунлар жоним куйдирар,
Изаб тополмайин меҳрибонимни.

Мен улғайтган ўша алла кулоғимда,
Меҳрингиз муҳр бўлган юрагимда.
Рухингиз кўнган мисол чироғимга,
Изаб тополмайман меҳрибонимни.

Бу кўксимда ёнар сиз ёккан чирок,
Мени куйдирмоқда хали ҳам фирок.
Канча соғинмайин сиз мендин йирок,
Изаб тополмайман изларингизни.

Оналиклар юрибдилар саодатли,
Хар бир сўзи бебаҳо, кароматли.
«Онам бор» - деб ғурураниб салобатли,
Изаб тополмайман изларингизни.

Раҳмон йўли

Ҳақ қаволида Раҳмон, чапида шайтон,
Ҳар бирини ўз сифига тортаверади.
Раҳмон қаволида солгайди иймон,
Шайтон кингир йўлга бошлайверади.

Менон ном қононсанг Раҳмон туфайли,
Шайтон ғунгитгани гулзор кўрсатар.
Ҳаққонлар нонда қарча бўл майли,
Менон шайтон васвасасини кўзатар.

Ҳаққонлар беғаман оғир юклини,
Ҳаққон йўлида шуғла юкни кўтарини.
Ҳаққон уттири қовлақини ишингдин,
Ҳаққон шайтон ишини ортга тўтариши.

Раҳмоннинг йўлида юрини одамлар,
Ҳаққон ҳаққон ўғанимаган қадамлар.
Ҳаққон динида эрқан қонини яшангиз,
Ҳаққон шайтон кулақидини аламлар.

Гашт

Суяга кармоқ ташлаб интизор кутар,
Худди севгилисин куттан ошиқдай.
Интизор кутиллар самара берар,
Балик илинса гар, қалби жўшгандай.

Соями, офтобми унга фарқи йўқ,
Ҳатто оёғида босса ҳамки чўғ.
Барибир бу онни интизор кутар,
Уриниш зое кетмас албат тутар.

Унинг-чун билсангиз бекиёс роҳат,
Унинг ўз гашти бор, хисси бўлакча.
Ундан ҳеч ким бойиб қилмас фароғат,
Тавсифи йўқ, хушнудлиги бошқача.

Дейликим балик есангиз покланиб,
Озингиз, танангиз тоза, соф бўлгай.
Шу бонс баликни ўзингиз тутиб,
Хуморни ёзсангиз кўнглингиз тўлгай.

Ўйиним демаккан

Ўйиним ўйиним ҳам, кўзи тўймаккан,
Ўйинимнинг унга берилган экан.
Ўйиним бўлиб тарки олат инсонда,
Ўйиним бўлиб кўрилган экан.

Ўйиним туғили олат тусига кирган,
Ўйинимнинг килса албат шунча қолган.
Ўйиним диндир, чинсин фалокат - шиор,
Ўйиним динини мотини бўлган.

Ўйиним ўйиним иморатлар қурдилар,
Ўйинимнинг минг ушмоқ бўлдилар.
Ўйиним бўлиб қаттиқ бестоё ётганда,
Ўйиним динидан умид уздилар.

Ўйиним кўриш ҳеч не кўзга кўринмас,
Ўйинимнинг да ҳеч ким жон бермас.
Ўйинимлар беғавд, беғавро дунё,
Ўйинимда ўйинини ўйламас.

Сиёсат, конун эгизак

Хаёт бунча савдоларинг кўл,
Истагингдек яшай олмайсан.
Ечилмаган муаммолар тўп,
Чегарадан чика олмайсан.

Хар давлатнинг конун, қондаси,
Бу умрингга кўлдир фойдаси.
Шунга кўра конунларимиз,
Кўрсатиб кўйгандир моддаси.

Йўрингидин чикмай яшасанг,
Енгил-елпи ишни ташласанг.
Конун кўрсатмасини қилиб,
Унга хилоф ишни қилмасанг.

Шунда умринг бардавом бўлур,
Бошга тушмас сира мусибат.
Бу халол еган таомдек зарур,
Она ватанга бўлган хурмат.

Ҳеч қим етмади

Ҳилол билан харомни фарқига бор,
Бурда еган нонинг халол қилиб е.
Кўн сутин ичма кўзичок ҳаққи бор,
Кўпни билган донолардин сўраб ке.

У донолар халқ ичиде юрганлар,
Буёқларнинг синовида бўлганлар.
Дуённинг не муаммосини ечиб,
Тилсимларни қалитини тошганлар.

Улардин ўрғанинг билганларини,
Кўнгибга кўл солинг кўрганларини.
Шотирда бўлишпинка мойил бўлсангиз,
Сизга ҳам ўратсин илганларини.

Билганин асрабон олиб кетмаслар,
Онамда ҳеч бир зот абад қолмаслар.
Ҳеч бири ажлга чора топмади,
Бу дунёнинг поёнига етмаслар.

Таниёлмайман

Пойтахта бир йўлим тушса,
Жаннатга тушгандай бўламан.
Она диёримда ҳар тўша,
«Жаннатдан камми» - деб биламан.

Узоқ кўрмай келиб қолгандлар,
Эскиликдан асар топмайди.
Қиёфаси умуман ўзгарган,
Янги Тошкентни танимайди.

Ўз кўзимда кўрган тўшалар,
Кезиб юрганим ўша кўчалар.
Биронтасин таний олмайман,
Обод бўлибдику шунчалар.

Ўзбекистон чиройингга шеър,
Битмасликни ҳеч йўқ иложи.
Она элим бор хурматинг бер,
Қалб дилингни борки имкони.

Бир бора кезсин

Қишлоқдин чиқкан олдий бўз бола эдим,
Шоир бўлишимни ҳеч ким билмаган.
Ҳар қандай китоб синчиқлаб ўқирдим,
Бўз болани ҳеч ким кўзга илмаган.

Шоирликни факат ўқишдин топдим,
Туилари тонгтача китобдин уқдим.
Шеърятга сўз бойлитим ошириб,
Қалам чархлаб шеър аҳлини шошириб.

Илтирма уч тўшам ёзиш ҳар кимгамас,
Энга тақдим этиш ёғиғиз ментамас.
Ўттиз бир миллионли ўзбек ичиди,
Ижод қилмоқдаман зарра учиди.

Фахр қилган мурод, максалга етсин,
Ҳеч бўлмаса шеърларим мағзин чаксин.
Рўзи Очил бўстонин бир бор кезсин,
Еди олсин, бўйнига зуннорин илсин.

Бирдек ярагланмиз

Бир бор берилур, хаёт адашмасдан,
Юрганлар бормикан ҳеч тортишмасдан.
Кам бўлса етказиб, кўп бўлолмасдан,
Хатто кон тўксалар, касос олмасдан.

Хаётда бу бошдин нелар ўтмаган,
Хато килиб сўнг пушаймон этмаган.
Беҳато ёлғиз Яратганим ўзи,
Айбон билгач ўзин тиглаб юрмаган.

Асоссиз кимтадир курук тухмат килиб,
Пушмон қилганмисан хатойинг сезиб.
Ким бўлсанг бўл, инсоф билан бўл,
Афеус ойнасида сувратинг кўриб.

Бу беш кунлик дунё барбод айлама,
Ғамнинг чоҳи қадар ўзинг шайлама.
Инсон зотиқдансан манманлик қилма,
Бирдек ярагланмиз осмон бўйлама.

Ўлчанмас

Гоҳо билмай инсон кўнглин хира килиб,
Бир сўз билан юрак-бағрин парча тилиб.
Одамийлик меҳрини тарк, жудо этиб,
Инсон қадри давлат билан ўлчанмас.

Бир ота фарзанди, лек тана бошқа,
Ака бой, бирок ёрдам бермагай йўққа.
Бир сўм бежиз сарф этса оёғи чўғда,
Инсон қадри давлат билан ўлчанмас.

Бойлик қачон буюрар мадад берсанг,
Қамчилларни кўлласанг, кўлтиқласанг.
Топтанларинг бир қисмини закот қилсанг,
Инсон қадри давлат билан ўлчанмас.

Ҳар сўм топилган пулни закоти бордир,
Олдох ҳам берганга бераман дердир.
Емасанг, ичмасанг бу дунё тордир,
Инсон қадри давлат билан ўлчанмас.

Соғинч ўртамас

Эрекалар шавинни сакланг аёллар,
Чунки сизнинг оилангиз устуни.
Одамлар кўнглида ёмон хаёллар,
Этиб кўймадими йигитлигини.

Оилани ўйланг йўлдин адашманг,
Такдир бошга ғийбат, ғавго солмасин.
Обру кетмасин десангиз унутманг,
Оила ғийбатдин холи яшасин.

Нафс йўлнга бир бор кириб кўйсангиз,
Оилани тамом барбод айлагай.
Ўдактарни тирик етим қилсангиз,
Бу хиёнат Оллоҳ ҳам кечирмагай.

Ўрганган кўнгли ўрганганин кўймас,
Оила фарзандлар кўзга кўринмас.
Тезда қайтакол эй, азиз аёл,
Болаларинг, соғинч ўртамас.

Билмам қачон (Шогирдларинга)

Шогирдлар кўл, лекин вафодори кам,
Бир бор йўқламаса қиларкан алам.
Тоҳида кўзларингда шашкатор нам,
Яхши-ёмон куннинг кўрмаса бахам.
Ҳамдам, ҳамроҳ устозингни унутма.

Бош ёстикка тегса билинур экан,
Ҳар киши ўраркан нимани экан.
Оилам аззосидек кунни ўтган,
Бошнга нш тушса мададим қутган.
Ҳамдам, ҳамроҳ устозингни унутма.

Битта майиз топсак бирга еганмиз,
Оиламда борин баҳам кўрганмиз.
Унинг ҳаётин ҳам йўлга солганмиз,
Оллоҳ берган ризкин насиб терганмиз.
Ҳамдам, ҳамроҳ устозингни унутма.

Еганинг олда қолгани ортингдасан,
Шукр Худога ҳеч қимдин қаммасан.
Леҳ устоздин бир умр қарздорсан,
Билмам қачон қилурсан, миннатдорсан.
Ҳамдам, ҳамроҳ устозингни унутма.

Бўлмас

Ўзга юртининг дилга ёқар хавоси,
Қалбнинг ёксин майли кўшник навоси.
Кўнглингни ёндирсин ажиб сафоси,
Ўз уйингда ўтган бир кунча бўлмас.

Кўнглинг олсин майли суқсур жанонлар,
Кўзинг камаштирсин ажиб масканлар.
Ватанингда ўтган бир онлик онлар,
Минг ойдин кечаси бир тунча бўлмас.

Тарихта назар сол, шох, шоир Бобур,
Йиғдилар миллионлаб дуру-жавоҳир.
Она юрт соғиниб жон берди ахир,
Зарга кўмсалар ўз юртинча бўлмас.

Бежизга ўз элингда ултон бўл демас,
Меҳнатсиз нонни билгинг ҳеч ким емас.
Ўзга юртда канча егин тўйдирмас,
Билинг ҳеч ким дунё тургунча бўлмас.

Ваяда бир, Расул барҳак

Не иш бўлса ҳамки дилимга олсам,
«Шўни бажаришим шарт» - деб биламан.
Ваядани берсаму бажаролмасам,
Ўзимни гуноҳкордек ҳис қиламан.

Эр йигитнинг билинг бирдир ваядаси,
Мисоли билингким отилган ўқдек.
Ўқ отилган сўнг, асло қайтмайди,
Шер йигит кўрмайди босгани чўғдек.

Ваядани ҳар киши ҳам беравермас,
Пок лафзин ёлғонга булғайвермас.
Субутин инсонлар бир марта сўзлар,
Сўзин бергач ваядадин қайтавермас.

Эр йигит ваядадин қайтса ўлгани,
Гулидин айрилса булбул сўлгани.
Тўрт сўм ошпик берса ваядасин бузиб,
Кўрмаганини кўрмай, кўрмай кўргани.

Тиник яша

Майлига кўйсанг кўнгил тўлмайди ҳеч,
Бекарор, бевафо туйғулардин кеч,
Ундайлардин ҳаёт ўзи олар ўч,
Сен вафо кил, ёмонларга бўлма дуч,
Умр йўлинг ўтсин сокин ва тиник.

Сени севган ёрингни сев, вафо кил,
Сенга тузок кўйганларга жафо кил.
Беш кун умринг қолса ҳамки сафо кил,
Ёмонлардин ўзингни торт, ибо кил.
Умр йўлинг ўтсин сокин ва тиник.

Ҳеч йўлдош бўлма умринг эговларга,
Дўстликни синовчи ул синовларга.
Отидин айрилган бир яёвларга,
Иш қилиб дуч келма беаёвларга.
Умр йўлинг ўтсин сокин ва тиник.

Йўлидин айрилган нечани кўрдим,
Кириш боисини ўзидин сўрдим.
Ўзин тўтволгунча мададим бердим,
«Яхшилик қолур» - деб ёнида турдим.
Рўзий йўлинг бўлсин сокин ва тиник.

Инсон шундай

Ўйи дунё ғор экан,
Қанча бўлса тўймайди.
Йитанлари кам экан,
Саноғига етмайди.

Одам қанча яшагин,
Ҳеч қим аниқ билмайди.
Қачон ўлим топишин,
Дилларига тутмайди.

Шундай ўтади умри,
Шу тўқилган ҳазондай.
Бесақт сайраган қумри,
Ҳаёт умри сўнгандай.

Ҳар инсон яшаш фасли,
Бир зум ўтиб кетади.
Одам Атонинг насли,
Сабр ила кутади.

Яраднингми одамга,
Қаноат қил, шукр қил.
Ўхшадингми одамга,
Одамчалик фикр қил.

Эл оққан дарёда оқ,
Ўзига ўзан излама.
Мустақил замонга боқ,
Осмонларни кўзлама.

Фарз

(Дўст вафоси билан дўст)

Яхши дўстлар ҳамдам, ҳамнафас бўлса,
Умринг файзли, зиёда бўлиб ашарсан.

Яхши ёмон кунда ёнингда турса,
Ғаму-андуҳларинг ортга ташарсан.

Бундай дўстлар доим ёнигда бўлсин,
Олпох берган жисми-жонингда бўлсин.

Яхши дўстлар ичида очилиб юр.
Улар хурмати дил, иймонингда бўлсин.

Хаёт шундай жон берганга жон бергин,
Эъзозлаб куй шараф ила шон бергин.

Туғишгандин яхши дўст азиз бўлур,
Иззат килигин тан берганга тан бергин.

Яхши дўстни канча таъриф этсанг оз,
Унинг билан кунинг ўтгай ҳампиш соз.

Истардим барчада шундай дўст бўлса,
Бундай дўстни фарз эрур қилмоқ эъзоз.

Уйку – ғафлат

Юракка дам, танга ором берур уйку,
У бўлмаса жисминга юк тушадим.

Уйкула унутиб қалбингда қайту,
Тананг сихатлиги жавоб этади.

Танангга ором берсанг кам бўлмайсан,
Бевақт хазон гул мисоли сўлмайсан.

Шунда юрак чидар ҳар не юмушга,
Унча-мунча ишга парво қилмасан.

Майли умрдин канча уйкуда ўтсин,
Ундан етарлича манфаат кутсин.

Усиз яшамокўлик амри маҳолдир,
У билан мақсаднинг қалитин топсин.

Дерлар уйку тирикликнинг дўшмани,
Уйку ўлиқла баробар дегани.

Умрни ғафлатда ўтказиб қўйма,
Шунда топадирсан хаёт мазмунни.

Дил тори тортигандя

Ўзга бирла сўзлашганда,
Авад тингла сукут қилгин.
Маъносин чак, сабр айла,
Билсаг ҳамки кунт қилгин.

Авад ўйла, кейин сўйла,
Сўнгра мақсад сари йўлла.
Қалбинг ром этган кўшкни,
Имкон қадар бирга қуйла.

Ёзилгайдир кўнгли дардинг,
Очилгайдир юрак бағринг.
Дил торлари тортигайдир,
Бунга не дер экан қалбинг.

Ўзинг билмай сикиласан,
Не бўлганини билмассан.
Қалбингга қўл солай деса,
Ўзингни четга оласан.

Бу қандайин кўргилиқдир,
Яратганим билгиликдир.
Ҳаддин зиёд вазминлигинг,
Сенга ютук бўйлиқдир.

Отаси бир

«Она бошқа» - деб ўтайлама,
Ахир у ҳам инсон фарзанди.
«Ота бошқа» - деб миннат қилма,
Отасининг суюқ дилбанди.

Кимдин буюртай бу Оллоҳдан,
Ўзига маълум дардино оҳдан.
У ҳам бир кун бахтин топгайдир,
Яратганим берган паноҳдин.

Жигарларин унут қилолмас,
Бемаслаҳат бир иш бошламас.
Оиласи ука синглисин,
Ҳеч замонда билинг тапшамас.

Ўтайламанг кўнглин оғритманг,
Бир сўз билан дилин синдирманг.
Фамилия бир, бир кун топишар,
Отажонин меҳрин совутманг.

ВАКТИНГ КИЗГАНМА

Бу оламда кўп яшай — десанг ҳар он,
Суяги, манзарали жой эттин макон.
Гўзал жойлар беҳад бор, зиёрат эт,
Вақтинг сира кизганма тоштин имкон.

Яхши жойда чирой, ҳикмат топасан,
Сихатликка бир чаман боғ очасан.
Оёқда тек юрганингта шукр қил,
Туролмасанг, юролмасанг нечасан.

«Яхши қарибди» - десун кўрган одам,
Уни қаранг, ҳали ҳам тетик қадам.
Кўнгли очик, юмшоқ табиат бўлсанг,
Зиёрат қилгулар сени дамба-дам.

Сенга қараб десун - эгилмаган чол,
Ширин суҳанингдин гар томсаки бол.
Ёш-қарига одобдин таълим бергин,
«Умри беқор ўтмабди» - деб бўлсин дол.

АСАЛОЙ ХУШ КЕЛДИНГ

Биринчи эварам Асалим мани,
Кўкда янги чиққан ойдек туғилди.
Тангридин сўраймиз соғ бўлсин тани,
Ҳикматбек хонадони нурга чўмилди.
Асалой хуш келдинг пойқадам билан.

Дўсти-ёр ичида биринчи бўлиб,
Эвара кўришга муяссар бўлдим.
Ўзимни кўйишга жой тополмайин,
Ўқсиниб, хўрсиниб хушнудга тўлдим.
Асалой хуш келдинг пойқадам билан.

Ота-онанг бахтига доим сихат бўл,
Кунма-кун тўлишиб, чиройларга тўл.
Отанг Мухаммаду, онанг Дилноза,
Сенга истақлари порлоқ, нурли йўл.
Асалой хуш келдинг пойқадам билан.

Эварамнинг биринчиси бўлдинг сен,
Самоларда, фазоларда учгин сен.
Шундай гўзал жаннат маконимизда,
Мустақиллик хур замонни қучгин сен.
Асалой хуш келдинг пойқадам билан.

Дур

Ғолибман умр бекор ўтмаптиди,
Шеърим чаман басталаптиди,
Абадийга қоладурган ижодим,
Назм-навода тулпар дасталаптиди.

Хаслга келганим ёзгим келадир,
Зоти инсон одамдин ярашандир.
Унинг ҳар киёсин шеърга солгайман,
Бу оламнинг улуги саналгайдир.

Ҳазрат инсон бошидин нелар кечса,
Барчасин ёзгайман имконим бўлса.
Одамзотдин ортиси йўқ дунёда,
Илҳомим бойлиги шу билан тўлса.

“Бошқа мавзу йўқми?” - деб ажабланманг,
Яратган кўлимга шу дастур берди.
Юракнинг истагин одамга атанг,
Инсонда бор хислат дурларин терди.

Пинҳон ниятлар

Анчадин буён кўлга тор олмай кўйдим,
Ёш ўтган сўнг ишк куйин қуйламай кўйдим.
Изтироблар қамайдими чамаси,
Сен хақингда энди ўйламай кўйдим.

Ҳолва – деган билан оғиз чучимас,
Бошдин ўтгани ўтди, ўзгариш бўлмас.
Ҳарчанд уринмай йиллар ўз ишин қилур,
Шунча тўймаган дил, билингки тўймас.

Ҳа... бу дунёларни кездим беармон,
Дайлидим танда қолмагунча дармон.
Эх! Қандай даврлар бир он тинчимай,
Ёшинг яшадинг лек сургинг келар даврон.

Орзуларга айб йўқ, кўнгли қуруғур ёш,
Шунча ишни қилган омон бўлсин бош.
Кўнгилда ниятлар пинҳон яширин,
“Ётса бўлди” - дейман тандаги бардош.

Дард

Кўнгли таскин излайди, лек тополмам,
Бу нозик дил не истайди билолмам.
Юракда орзу-ю, ниғтлар бисёр,
Қалб ихтиёр этганин, лек қилолмам.

“Юрак буюрди” - деб қилаверма,
Ўзингни ўтадин устун билаверма.
Кам сўзла, кўп тингла дастуринг бўлсин,
Ким гапирса дилга якин олаверма.

Фурсат якин келинг биродарликда,
Оз бўлсин яшайлик ҳамжихатликда.
Канча яшашимиз Яратган билур,
Дийдор ғаниматдир ҳамфикрликда.

Қалбим таскин излар топа олмайин,
Дунё омонатлигин бил олмайин.
Хали олдинда канча ижодим кутур,
Шеърим дардин айта олмайин.

Бугунги ишни эртага кўйма

Шундай хаёт кечирдим азиз дўстлар,
Яхши кунларимдин кўнглилар тўлди.
Умр давомида бўлгай кам-кўстлар,
Дил мулкида ўчмас бўлиб ёзилди.

Анхор сувдек умр ошиб-тошиб ўтди,
Ким-қимдандир умид, ниёт кутиб ўтди.
Азобларга чидами йўқ баъзи бирлар,
Шошган ўрдак мисол шошиб ўтди.

Бу дунёлар чидаб яшаб ўтганники,
Қилган ишларидин мақсад кутганники.
Енгилмасдан барча иш самарин кутиб,
Хаёт синовига бардош берганники.

Азиз инсон сабогли бўл енгилма,
Ўзингдин пастларга сиринг билдирма.
Хар ишни ўз вақтида қилмасанг дўст,
Қолган ишга қор ёғдириб беркинма.

Сени йўқлаб

(Соя)

Ёш ўтгач тинчликни кўмсар экансан,
Бир нафас осойиш истар экансан.
Бу оламни ғалваларидин кечиб,
Ўзингга бошпана излар экансан.

Тохида хайрона ўйга толаман,
Бу ёруғ жаҳонда нима етмайди.
Ниманидир талашди бўлолмасдан,
Бўлиб берай иш бўлса қоб кетмайди.

Бани башар тўрт кун яша тинчликда,
“Ўзаман” - деб ҳеч рақобат қилмангиз.
Қотган нон енг татигай осойишда,
Чиколмаган баландликка осилмангиз.

Одобли фарзандлар ўстирган эрсанг,
Хурматингни улар кўкка кўтаргай.
Эл юртингга нимани экиб қўйсанг,
Соҳида сени йўқлаб ўлтиргай.

Бажарилмас вайда

Ичкилик одамни секин ер экан,
“Аввало хушнуд қилурман” - дер экан.
Олиб борур жойи қаро ер экан,
Шунда ҳам ичади банию башар.

-Бўлди энди бундин кейин ичмайман,
Умидим бор, бу дунёдин кечмайман.
Сувни кўрмай этигимни ечмайман,
Тавба қилур, лекин ичгунча шопар.

Оғзи тинса ҳамки нафси тинмагай,
Ўрганган кўнгли ўртанса кўймагай.
Вайдаси беқарор ёлчиб демагай,
Ичгандан сўнг, излаб бир доvon ошар.

Бутунчаги бир гап бўлар ичворди,
Вайда қилган қасамидин кечворди.
“Айтилган сўз, отилган ўк” - бузворди,
“Эртадан ичмайман” - деб вайдасин бошлар.

Нонни кўзга суртиб

Ўзбекнинг нима кўп нон, патири кўп,
Тўй, маврака уларсиз асло бўлмас.
Нон азиз, мукарам хисобланур хўп,
Нима егин, лек нондек аъло бўлмас.

Ўтмиш ёдга тушса боболаримиз,
Бир бўлак нон учун кўли кабариб.
Ширмой нон ёполмай момоларимиз,
Интизор ўтдилар юз, кўз сарғайиб.

Эллитинчи йилгача нон арзанда,
Ёр куйилмай занглар кўчди қозонда.
Иккинчи Жаҳон уруши йиллари,
Нон смай ўтиб кетдилар армонда.

Бурда нонни эъзозлаб кўзга суртиб,
Бошга тушганини ўзимиз билиб.
Кўзга кўрдик очлиқдин ўлганларни,
Шу боис увоғин ҳам эъзоз этдик.

Ёшлик давронлари, Кексалик армонлари.

Бир тўда болалар кий-чув қилишиб,
“Қора суя” анхорда чўмилишади.
Ўтган-кетган, ростдан-пастдан қулишиб,
Бўлар-бўлмас гапга қийқиришади.

Уларнинг қалби пок, беҳад беғубор,
Боғалик шўхлиги битинар тақдор.
Тараф-тараф бўлиб таланиб кетар,
Қанча тушунтирма гап қилмайди қор.

Қани боғлигим бир он қайтса,
Уларга кўшилиб дардин унутса.
Эссиз умр шамол қаби ўтибди,
Армонларин айтгинг кимга айтибди.

Афсус қайтарилмас у ўтган дамлар,
Ўйлаганинг сайин юракда ғамлар.
Тўлиқ ўтган бирон одам йўқ экан,
Сезилиб қоларкан абадий қамлар.

Бўлмасмиди

(Ўтганларимизни икки олами обод бўлсин)

Яшашдин умидин узмайин ётди,
Олтиш йил ҳаёт завқини тотди.
Қасалик сабаби неча йил ётиб,
Тузалмагач дунёдин нафратин ортди.

Бошига не тушса ҳам "Худо" - деди,
Баҳоликудрат насибни еди.
Ҳар сафар кўришга борганимизда,
Шу дардни берганга шукр - деди.

"Қалайсиз энди?" - деб сўрганимизда,
Ҳол-аҳволини бир дам кўрганимизда.
Бир кам дунё экан бошга тушганин,
Ўкинчда бирма-бир айтганларида.

Дардининг катта-кичиги бўлмаскан,
Сихатликка бирон нарса етмаскан.
Беморликни бошдин ўтказмагунча,
Тана бошқа ўзга дардин билмаскан.

Ўлганда юз тубон туриб йиғлашдик,
Вафотида кўзингдин ёш тўкишдин.
Тирикликда йўқдасанг бўлмасмиди,
Ғариб кўнгли бирровга тўлмасмиди.

Майл

Кўнгли майлига гар қулоғинг солсанг,
Унга барчаси кам, истак етмагай.
Шайтон сўзига кириб алдансанг,
Билки сени ўз йўлида юргизгай.

Нима қилсанг чегарадан чиқмай қил,
Тангри ҳукми яққалигин хамиш бил.
Майлинга кўп қулоғинг солаверма,
Бир кун саргاردон этгуси буни бил.
Кўнгли кўчасида сарсон бўлган кўп,
Аҳволинга қулувчилар бунда тўп.
Ўзгачар устидин қулувчи бўлма,
Босиб ўтма йўлингда учраса хас-чўп.

Сен майл бандаси, ўша чўп устун,
Сенику фойданг йўқ, уники бутун.
Номинг йўқ, отинг йўқ, ўзинг-чун яшаб,
Элга хожатинг йўқ, гўё бир тутун.

Ёруғлик

(Боланинг тили ширин)

Нимаям бўлди-ю кўлим кесволдим,
Онажоним “бу ёруғлик” - дедилар.
“Хамма ёк ёруғку, кундузку” - дедим,
“Якин кунда бўлгай яхшилик” - дедилар.

Шу кунни кўйимиз кўшалоқ туғди,
Уйимиз хуш-хандон шодликка тўлди.
Онажоним сўзин маъносин илдим,
Ана бу ёруғлик кўш кўзи келди.

Ўша-ўша фарзандлар, набираларга,
Бир жойи қонаса дейман ёруғлик.
Қондан кўркмангизлар, яқинларимга,
Сўйлайман бу белгисидир хурсандлик.

Ҳали замон набирам чопиб келиб,
-Бува буважоним - мана ёйиклик,
Саволга тутати, кўлин қонатиб,
-Кўйимиз туғадими энди кўшалоқ.

Ўйлаганинг бўлмас

Бир инсоннинг умри-жони етарму,
Барча мавзуларда шеърлар ёзишга.
Юрагида армони йўк бўлурму,
Орузларин ҳаммасини жамлашга.

“Юзта роман ёзаман” - деган Бальзак,
Етмиш икки романида жон берди.
Романида қаҳрамонга кўшилиб,
Иккинчи қаватдан ташлади ўлди.

-Унга ўхшатмасин Худо хоҳласа,
Деган ниятимиз тақрор қилайлик.
Инсон қалбида интилиш бўлмаса,
Оруз томон қандайин йўл солайлик.

Бу оламда айтганинг бўлмас экан,
Ҳар кимга ҳам бирдай бахт қулмас экан.
Пок юриб, пок туриб Оллоҳдин сўранг,
Дилда орузларинг, бил сўнмас экан.

Бедодлик

(Тугилдингми чида ва яша)

Инсон ярапгандин бир ками бўлтай,
Хали хануз ўша ками тутамди.
Сабр килса албат бир кун бахти култай,
Ўзи сабаб сабрликка ярамди.

Шошиб-пишиб ўрдак мисол шўнғиб кетди,
Сабри тутаб токат устихонга етди.
Ёш жонига жабр этиб неча ёшлар,
Қаноат килолмасдин канчаси ўтди.

Дунё фақат чилатанга ярапган,
Чилатанга умрига зомин бўлиб.
Барчасидин кечиб ўзин оловган,
Бола-чака жигарларидин кечиб.

Ажал этиб, бемор ўлса майли,
Жонга жабр этмоклик бу-шаккоклик.
Ўн гулдан бир гул очилмай хали,
Одамзотга дийкмас бу - бедодлик.

Яккалик

(Дўн)

Ҳаётим остин-устин бўлиб кетди,
Ота-онам, жигарлар вафотидин.
Куруқ жисмим бу дунёда қолиб кетди.
Уларсиз ўтган умрим жафосидин.

Гоҳо ўйлаб ғам-андухдин адоман.
Айриликни қалбга ўйиб соламан.
Локал биронта жигар қолмабди,
Якка қолган ҳолим кима айтаман.

Такдир азал не ғурбатлар солмади,
Ота-она ўлмок мерос чиладим.
Улардин сўнг бирон жигар қолмади,
Менга навобат қачонлигин билмадим.

Фарзандлар кўп, лекин улар ўз йўли,
Хали аримайди қароғим хўли.
Юрак ўртақ яккаликнинг азаби,
Ханузгача ёғар ҳаётнинг дўли.

Виждонига хавола

Ноумид кайтарма девона келса,
Кимлигидан катъий назар сўранса.
Асли ўзига бекаму-кўст бўлса,
Бу унинг виждонига хаволадир.
“Манман” - деганлар ҳам бир кун вайронадир.

Имкон қадар бир пиёла чойинг бер,
Малол келмаса дулма таоминг бер.
Тунашга жой сўрса, ҳатто жойинг бер,
Бу унинг виждонига хаволадир.
Одамсеварликка койил қоладир.

Девона кўринишда Ҳизр келсачи,
Давлатинга кетмас давлат берсачи.
Қилган яхшилигинг сабаб бўлсачи,
Бу унинг виждонига хаволадир.
Кўз бўяса бир умр сарсонадир.

Ҳудойим яратган одам ҳар хилли,
Барча ярагандир забонли, тилли.
Биринчи ўринда бўлиш виждонли,
Бу инсон виждонига хаволадир.
Рўзй савоб олиш-чун оворадир.

Ҳамдарл

Ҳамдарл излаб тополмайман эй фалак,
Қалбимга малҳам дўст берсанг не бўлгай.
Ёки юбор сипо, гул юзли малак,
Зеро ғариб кўнглим нурга тўлдирай.

Қалби дилим ҳамдами бир ёр бўлса,
Сирлашгани дўсти беғубор бўлса.
Не демоклигинг кўзингдин пайкаса,
Ҳар қандай ишда сенга вафодор бўлса.

Ҳамдарл отир кунингда шерик бешак,
Бўлиб ейсан битта майиз ҳам туршак.
Шундай дўстни топинки жони фидо,
Яхши-ёмон кунингда турмоқ керак.

Ҳамдарл бир-бирин гапин икки қилмас,
Унинг бир сўзини зинҳор йўқ демас.
Унга иллинади насиба саклаб,
Рўзй кунлик таомин усиз емас.

Аввал фикр қил

Э биродар ўзинг шеър ёзолмасанг,
“Қўй энди” - ёганни кўролмасанг.
Бундин сенга нима наф бор билмадим,
Барибир ўзинг қалам тебратолмасанг.

Мени онгим, вақтим кетар кўз нурим,
Тобутдошимиз шoir бўлди ғурур қил.
Бахиллик бир куни куритар шўринг,
Шеърим аввал ўқи, сўнгра фикр қил.

Эҳ! Одамлар нечун ҳар хил туғилгансиз.
Кўролмас, ич кароликқин бўғилгансиз.
Гоҳо ҳайрон бўлурмен яратгандин,
Нечун бандларни ҳар хил яратгансиз.

Асли бу касаллик наслдин ўтар,
Яхши-ёмон бўлишлик қўлингдандир.
Атрофингга боқчи, ким ибрат касб этар,
Битиб-билмаслик ҳар ким ўзидадир.

Ихлосим

Бу оламда мен кўрмаган иш қолмади,
Бу дунёнинг не-не савдоси тушмади.
Ғанимлар куруқ тухмаглар ёғдириб,
Қўйдилар юракка ғулғула солиб.

Куруқ тухмат бевакт ўлимдин асраса,
Худойим раҳнамо бўлиб қўлласа.
Унга мадҳ, санойим оғзимдин қўймай,
Сажда қилмоқдаман ўзини кўрмай.

Гоҳ сени ёмон йўлдин қайтариб,
Қўлимизга қуръон, ҳадис ушлатиб.
Тўғри йўлга соласиз “умматим” - деб,
Отоҳ бўлгил сенга бу “ҳимматим” - деб.

Кўрсатмангдин юрган одам хато қилмас,
Баъзилар бор, курмак мисол ўзни билмас.
Чин бандангман ўзингдандир бу ихлосим,
Барчадин ягонадирсан ҳалосим.

Тасаввур

Бир кун аёл қилган ишини,
Қиоларму йигиту-эркак.
Қалбида кечган хонишини,
Билолмайди афсусу бешак.

Болага парвона тонгтача,
Барча юмуш унинг бўйнида.
Шу ҳолда тиним йўк кечтача,
Келди-кетди меҳмон измида.

Қайдан олган шунча қувватни,
Шунча қановат матонатни.
Бир кун бу ишни, эркаклар қилса
“Раҳмат” - дер аёлда шижоатни.

Темир хотин қилиб яратган,
Момо Ҳаводек ном таратган.
Сизсиз оиламиз девори,
Неча кунга етмай нуратган.

Бир кун аёл қилган ишини,
“Манман” - деган эркак қилолмас.
Бошга қўйиб қадранг уларни,
Нечун эрлар буни билолмас.

Ҳолисона

Бу кун ўзимдин ўтганин ўзим билиб,
Сирни бермасдин ўзгага қулиб бокиб.
Эл оққан дарёда кўп билан оқиб,
Тинч осуда умримга шукрона дейман.

Ўзимдин ортгилса закот ҳам бериб,
Йўқсилга ёрдам, нажот қўлин чўзиб.
Ёмондин ўзимни нарироқ олиб,
Фикрлар баёнин ҳолисона дейсан.

Яхшига яхшилик қилишим аён,
Ёмонга яхши бўлиш қилурман баён.
Дунёда яхшилик тарқалсин ҳар ён,
Ҳар ким ҳар нарсага муўтало дейман.

Ҳатто бир пашшага озор бермасанг,
“Қамбағал” - деб кўнглини ранжитмасанг.
Олгоҳдин бир нафас умид узмасанг,
Тинч, осуда умринга шукрона дейсан.

Беш юз йил гуллатиб

Дунё тан олди Бобуршоҳ, ширин,
Олкишлаб ўзбекдин чиқкан ғурурин.
Забт этди уչ юз аскарла Хиндистонни,
Олам кўрмаган бундайин ботирни.

Анлизондин чиқкан сўнг Мирзо Бобур,
Вафодор уչ юз навқари бор эди.
Азиз опажи Хонзодабегим,
Унга ҳамроҳ хар ишида ёр эди.

Тоғу-таҳт талашидин безган Бобур,
Хинд диёри томон шикор айлади.
Унга мадакор юзбоши Тохир,
Йўлма-йўл навқарлар кўша бошлади.

Хиндистонда етти юз аскар билан,
Иброҳим Лодига қарши чиқди.
Тирноғигача қуролланган душман,
Шу кун қаттиқ жангда таслим бўлади.

Саркардалик маҳоратин ишга солиб,
Шу тарика Хиндистонни эгаллади.
Беш юз йил доғруғи дунё тарқалиб,
Бобурийлар сулоласи бошқаради.

Ғамхўр (Ўзинин ўзга)

Дард эгаллаб олса нетасан,
Бу дардингни кимга айтасан.
Бошинг олиб қайга кетасан,
Ё арзинг қабул қилувчи борми,
Худодин бошқа ғамхўринг борми.

Дард берувчи ҳам билсанг ўзи,
Жонинг оро киргувчи ўзи,
Ерда яқсон қилувчи ўзи,
Худодин бошқа ғамхўринг борми,
Тинглаб чора кўрувчи борми.

Ғам келганда сабр берувчи,
Қаноатинг синаб билувчи.
Нима керак бўлса олгувчи,
Худодин ўзга ғамхўринг борми,
Сир-асероринг сезгувчи борми.

Тана бошқа дард билмас - дейди,
Яхши бўлсанг Худо безмас - дейди.
Икки олам ташламас - дейди,
Худодин ўзга ғамхўринг борми,
Ё арзинг қабул қилувчи борми.

Оҳ!

(Гўдакларни сарсон қилган ота-онани ким дейиш мумкин.)

Хаёт шундай қурилган,
Кимга тўй, кимга аза.
Қилмишга яраша,
Ҳар ким олғайдир жазо.

Дунёлар вафо қилмас,
Ким ўзлигини билмас.
Гўдаклар сарсон бўлур,
Кўйдн-чикдилар тинмас.

Бир оила бир хаёт,
Бўлсин дунё конуни.
Яшаш беш кунлик уят,
Шуми умр мазмуни.

Чидаланга чикарган,
Борми инсоний ибo.
Гўдаклар хурмати-чун,
Қилмок керакдир вафо.

Ота меҳрита тўймай,
Ўзга отани сўймай.
Не кечар улар холи,
Ким тўтрилигин билмай.

Дойкалангач хаёти,
Кейин асло тинимас.
Хатто Оллоҳ ояти,
Уларга таясир қилмас.

Афсус сарсона гўдак,
Уларнинг не гуноҳи.
Бир кунни туттай бешак,
Болажонлар дард, оҳи.

Бегараз ва соз

Хаётни, тинчликни ўйламаганлар,
“Худо” - деб осойиш яшасанларчи.
Ҳар бир кунига шукур қилмаганлар,
Ҳеч бўлмаса охиратни ўйласангчи.

Беш кунлик умрда тоза яшлагин,
Қинғирлигу, қувликларни ташлагин.
Еган, ичганингни сира талашма,
Пешона тер нонинг ҳалол тишлагин.

Бирон инсон кўнглига озор берма,
Кўнгли эгри билан суҳбатдош бўлма.
Манманлик ёлғиз Яратганга хос,
Ўзингни ўзгадн ҳеч устун билма.

Ҳар бир кунинг ўтсин бегараз ва соз,
Нима бўлди холи кеккайган ул фоз.
Ҳазрат инсонга вафо, садоқатда бўл,
Борлигинг тинчлик-чун айла сарафроз.

Хисса

Шеърхонлик мента катта бобомдин ўтган,
Бахшичилик ҳам улардин мерос колган.
Дутор чагиб кўшик айтса сел килиб,
Бобомда бори асли наслдин сурган.

Шоир бўлишим сабаби шундандир,
Келиб чикиш олдий инсонлардандир.
На санъаткор, наки шоир бўлмаган,
Барчаси Яратган хоҳишидандир.

Неча йил куйладим эл оросинда,
Мингдин ортик шеър, назм ёлладимда.
Шу замин бўлдимми шоирлигимга,
Эл назарига тушдим чамасинда.

Қирк йилки санъатнинг нонин едим,
Олпохта шукрона ҳамдлар - дедим.
“Қолган умрим бекорга ўтмасин” - деб,
Йитирма уч китобимга авторлик қилдим.

Ҳаётимга бокиб тинмай ёзурмен,
Алишер бўстонин излаб кезурмен.
Рўзий бир заррасин ўргана олсам,
Назмиётга хисса кўшган бўлурмен.

Муносиб

Ҳаёт жаннатдин иборат эмас,
Унинг кўлдир ўнқир-чўнқир.
Одамзотни тушуниб бўлмас,
Кўз очини бор, туғма сўқир.

Шундайлар бор, йўлингни пойлаб,
Кет-кетингда кутиб, мўралаб.
Хато қилишингни кутарлар,
Керак бўлса гоҳида йиллаб.

Насихатим тўғри бўл ўғлон,
Ахир сенку Ҳазрати инсон.
Номингга муносиб иш қил ҳар он,
Сендин колсин тўғри сўз унвон.

Зоти инсонни қовловчи бўлма,
Ўзингдин камдин қулувчи бўлма.
Кам етил, кам ухла, кам сўзла,
Бахилинг боғи кўкармас бўлма.

Рўза – сабр каноатдир

Ўттиз кун сабр, каноат дастур этиб,
Рўза тутдик ёлғиз Худода атаб.
Ўзин ягоналигига тан бериб,
Рўзан рамазон тухфасин мактаб.

Одам соғлигига катта фойдадир,
Ички аъзоларни тозадагувчи.
Ўттиз кун чекланиш асли қайдадир,
Сабр, матонатни тарбияловчи.

Ҳам Исломиё, ҳам одамий тушунча,
Туттанларнинг қалби очилур канча.
“Драттанинг йўлига” - деб тутишдик,
Ижобат бўлсин-чун дуо қилишдик.

Бизга ота-боболардин мерос қолган,
Кўнглига тутанмас алагга солган.
Оилада ҳеч бўлмаса бири тутса,
Олпоҳим қолганлардин рисо бўлган.

Виждон

Нима ҳам бўлдию машина,
Бир дайди итти босиб кетди.
Инсофли бир одам уни кўмгунча,
Дайди ит чекада сасиб кетди.

Маҳаллага мурожаат қилсам,
“Эгасини топиш керак” - деди.
Эгасини роса изласам,
“Мени итим эмас, бешак” - деди.

Уч-тўрт кун шу ётишда ётиб,
Ҳамма ёкка касал таркатиб.
Ёнида ресторан, чойхона,
Чора кўрмадилар била туриб.

Охири бир қалби пок инсон,
Кўмиб тапшадино, бўлиб хайрон.
Ёқасини ушлаганича,
Деди - одамларда қолмабди виждон.

Оташ ёкиб...

Қалбимнинг кўрида туғёнларим кўп,
Қайнар бўлоқдайн чиккайдир бир тўп.
Ўқингиз, ўқингиз маъноларин хўп,
Сўзлар хазинасин тошган бўласиз.
Ижодим маъзин чаккан бўласиз.

Яратган эъзозлаб бергандир мента,
Майли ўқинг фойдаси тегсин сизга.
Муҳлисим кўтайса ишларим ўнгда,
Сўзлар хазинасин тошган бўласиз.
Ҳақиқий назмни ўқкан бўласиз.

Шеърдин кўтаринки шукуҳ олурмен,
Ёзиб бўлгач кушдек енгил бўлурмен.
Ўзим еттинчи осмонда билурмен,
Сўзлар хазинасин тошган бўласиз.
Ёмонларни йўлга солган бўласиз.

Мен-чун шеър Оллоҳ берган хазина,
Фикр, туғёнларимдан бир намуна.
Манзур бўлса, раҳмат Рўзйи камина,
Сўзлар хазинасин тошган бўласиз.
Қалбингизга оташ ёккан бўласиз.

Махсул

Нафакага чиқкан сўнг вақт бемалол,
Ким сихаттоҳ, ким курортга боради.
Озоринг йўқ ҳеч кимга бермай малол,
Чойхонада ошхўрликни қилади.

Айрим кимсаларнинг хоббиси шахмат,
Ўйнашади бир-бирини қилар мот.
Кексалликни ҳар хил қаришлари бор,
Кимларнидир устидин қилиб тухмат.

Шунга шукр - дейман нафақа ёшда,
Не кунлар ўтмаган бу ғариб бошда.
Умримни бир кунни бекор ўтмади,
Ижодидан ҳеч манфаат кутмади.

Фақат шеърла банд бўлдим уззу кунни,
Гоҳи илҳом келур кечалар тунни.
Беозор ижодим мента ҳамроҳдир,
Ўзал шеърлар бедор тунлар махсули.

Тугён

Ярк этган фикрлар калбим чулғаса,
Хаёним банд этиб нари кетмаса.
Ёзунимча “мени ёз” - деб кўймаса,
Айтинг кандай калб тугёнин ёзмайин.

Ахир будир Олпох берган ижодим,
Ахир шудир калб тубидин фарёдим.
Менга бўлиб қолгандай зурриёдим,
Айтинг нечун калб тугёнин ёзмайин.

Бўлиб қолди дил мулкимга пайвандим,
Фарзангларим каторида дилбандим.
Тар ёзмасам эзилгай банди-бандим,
Айтинг кандай калб тугёнин ёзмайин.

Шеврга канча вақтим, умрим сарфладим,
Шеврдин кўнглим тўлдим ёки тўлмадим.
Бу йўлга кирдим лек афсус чекмадим,
Айтинг нечун калб тугёнин ёзмайин.

Сархисоб

Хар ўтган дам биродар,
Қалб кўзгусида қолсин.
Дўст-ёринг бўлсин мадор,
Меҳр-окибат тўлсин.

Чунки ёруғ жаҳонга,
Барчамиз ҳам меҳмонмиз.
Беш кун яшанг омонда,
Қалби тўла иймонмиз.

Шундай ўтаркан кунлар,
Шукур ризки-рўз бутун.
Қиёслаб ою, йиллар,
Юрак бағримиз бутун.

Ойла даврасида,
Осойишта не етсин.
Одам қадрин билмаса,
Салқин одам кетсин.

Умр шудир сархисоб,
Хар йилнинг гашти ўзга.
Ҳалолан беринг хисоб,
Покланиб стан тузга.

Кўзойнак

Икки кўша ойнаси,
Кўзга берур малҳами.
Ҳар икки палласида,
Рўю замин сайкали.

Кўзойнагим билсангиз,
Юз таърифга лойиқдир.
Кексайиб адашсангиз,
Шаму, чирок, йўриқдир.

Ҳам ўқийсиз, ёзасиз,
Усиз не тонг озасиз.
Яхши кўрмай есангиз,
Хатто таом мазасиз.

Кўз кўрганга не етсин,
Кўрмаганлар не қилсин.
Тутмалли басирларга,
Худойим қушод берсин.

Вақти соати келиб,
Кўрдин кўра, кўзойнак.
Умрку ўтар елиб,
Чинчилмай мўйчинак.

Ташла

Қалбим кўймайди хонишни,
Ишқингга чандон ёнишни.
Сенчи гўё томошабин,
Узоқдин сирли боқишни.

Чехранг кўз олдидан кетмас,
Охларим сентгача етмас.
Қалбга оташ ёқиб кўйиб,
Мени аҳволим менсимас.

Ёндиравертин жаноним,
Менманку сентга ёмоним.
Ҳижронингга куйдиравер,
Бахтимга бўлгин омоним.

Менга вафо қилмасангда,
Севги уйин қурмасангда.
Фақат бахтли бўлсанг бўлди,
Мени ёринг билмасангда.

Энди сени унуттиш йўқ,
Қалбга туширгансан-ку чўғ.
Алдовларинг хали канча,
Ташла ёлгон одатинг шўх.

Тан бериш йўк

Орадан неча кун ўтар ўтмайин,
Сенга бўлган соғинч алапта олди.
Ё кутишни, кутмасликни билмайин,
Қалбда ишқинг ўтин оташи ёнди.

Ёшимга нисбат, шу менга лозимми,
Ё Худойим берган оғох, тайзикми.
Қалбим унинг қалбин муҳрибанд этди,
Кексайган чотимда ногоҳ шодликми.

Бор-йўғи ярим соат дийдорлашдик,
Кўз имоси кўзи билан сўзлашдик.
Ва ниҳоят кетар чоғи келганди,
Ишқий сирларимиз баён этишдик.

Бу жудаам қисқа муддатда бўлди,
Йитилганим сўнмагани билинди.
Етмиш - деган ёшимга тан бермайин,
Кўнгли курур ажиб хушнудга тўлди.

Ботғувчи бўлма

“Қаридим” - деб тарки-дунё қилмагил,
Бўлар-бўлмас гапни дилга олмагил,
Қўлидин иш келмас сифат бўлмагил,
Қўнглингга оғир гап олғувчи бўлма
Ҳасрат ботқоқига ботғувчи бўлма.

Ўзи беш кун яшаб ўтиб кетасан,
Бемор бўлиб ётиб қолсанг нетасан.
Барча йиққанингни ташлаб кетасан,
Қўнглингга оғир гап олғувчи бўлма.
Вақти келмасидин кетғувчи бўлма.

Юракни асра оғир сўз ботса ҳам,
Ношукурлар тизгин ташлар отса ҳам.
Қўнглинг кенг қил, сени чайнаб, сотса ҳам,
Елканга оғир юк орғувчи бўлма.
Ўзингдин пастга сир берғувчи бўлма.

Абад яшаш ҳеч қимта берилмаган,
Тўрт сўм тоғиб қош, қовоқ керилмаган.
Синмаган тешикка бош суқилмаган,
Қўнглингга оғир гап олғувчи бўлма.
Нодон улфатида юрғувчи бўлма.

Хикоят

(Бир ошкитлик тарихидин)

Каерданам сента бу кўзим тушди,
Хаёл кабутардек учди-ю кетди.
Кўлларим ногоҳон белингдин кучди,
Сиймоларинг кўз олдимдан кетмайин,
Ўзимни кўйишга жой тополмайин.

Шунчалар ҳам бўлурканми боғланиш,
Сента етмакликка кўнгли чогланиш.
Васлинг умидида ҳар кун доғланиш,
Сиймоларинг кўз олдимдан кетмайин,
Ўзимдин ўзга билмас сирим айтмайин.

Бу дардима бир чорасин топсангчи,
Соғинчларим бир давосин қилсангчи,
Ноз карашма қилишларинг кўйсангчи,
Сиймоларинг кўз олдимдан кетмайин,
Ошигингни айладингку бетайин.

Бу савдодин не қилиш билмай қолдим,
Ўзимда кетгувчи ғавғонни олдим,
Ишк элига ушбу сабоқни ёздим,
Сиймоларинг кўз олдимдан кетмайин,
Рўзи Очиқ муродига етмайин.

Булбул навоси

Бир тўда қушлар сайрайди боғимда,
Қайси қушнинг сезаман шу онда.
Қалдирғочим ужи чорбоғимда,
Лек булбулим наволари ўзгача.

У сайраса ўтмишим ёлга тушиб,
Бевафoga нисбатан ғазаб жўшиб.
Сайрашидин юрагима ўт тушиб,
Лек булбулнинг наволари ўзгача.

Сайроғидин дилим ўртаниб кўяр,
Сенга ўтган онлар дардимни кўзғар.
Ҳар сафар бу кўнгли орузқиш туяр,
Лек булбулим наволари ўзгача.

Сайрашингда ажиб хислат бор экан,
Ҳар гал бедавони эслатар экан.
Айрилиқ кўшигин куйлатар экан,
Лек булбулнинг наволари ўзгача.

Қара булбул айрилиқдин чалмоқда,
Етмаган севагидин алам олмоқда.
Рўзий қалбим такдоран эзинмоқда,
Лек булбулим наволари ўзгача.

АВЛОД ДАВОМ ЭТМОҚДА

Йигирма уч дона набирадан сўнг,
Шукрона ўзига эвара кўрдик.

Бу саломатликдин билинг нишона,
Тўрт муҷал туталиқда шу кунга етдик.

Эварали бўлган бор, бўлмаган бор,
Бу кунларга етган бор, етмаган бор.
Бувалик роҳатин билган, билмаган бор,
Шундай бир катъиян тўхтама келдик.

Саломатлик бўлса эвара ҳам кўрдик,
Яратганга ҳамду-санолар дедик.
“Етказди” - деб кўша кўйларни сўйдик,
Тангри хоҳишини ягона билдик.

Эвара - бу авлод давомчисидир,
Сени номинг кўтариб юрғувчидир.
Исминг мангуликка қолдирғувчидир,
Йўқдин бор қилғувчи ўзингсан дедик.

Барчаси ўзингни қароматингдин,
Бандаларинг барчаси саломатингдин.
Берган умри жонинг омонатингдин,
Бу дунё вақтинча ўткинчи билдик.

ИСЛОМИЙ УДУМ

(Сумалак сайи)

Дошқозонда сумалак,
Қизлар қоши камалак.
Қозоннинг атрофида,
Барча гирдиқалак.

Чилдирмани чапишиб,
Лапарлардин айтишиб.
Биргалиқда қуйлашар,
Рақсларга тушишиб.

Ким қозонни қовлаган,
Кимлар ўтин қалаган.
Кўпчилик билан битар,
Юмуш бирга қилишган.

Силлик тош қидиришар,
Яхши ниёт қилишар.
Дилда орузсин айтиб,
Қозонларга ташлашар.

Эскидин удум қолган,
Қозонга тош ташландир.
Қозондин тошин олгач,
Бир умрга сакландир.

Сумалак пишғунча,
Бир-бирин меҳмон қилур.
Хизмат қилса, қилмаса,
Сумалак ялаб кўрур.

Бу сумалак баъзмидир,
Испомийлик удмидир.
Биз ўшалардин қолган,
Темур бобо наслидир.

СИНОВ

Бошингдин ўтган кунларнинг барчаси,
Хотирангда эртак бўлиб қоларкан.
Ёшлигинг, шўхлигинг бонс сабабчи,
Ҳар сафар ёлга тушса алам оларкан.

Бажарганим эртақларда қолибди,
Бажармаган армонга айланибди.
Ёлга тушса ўша армон ўртайди,
Кексайганда кетмас даҳза солибди.

Эсларкансан нималар қилганингни,
Сирдошларга сирлашиб ўтганингни.
Қарисанг ҳам сира умид сўлмаскан,
Ғойибидин синоват қутганингни.

Қариганинг белгиси кўп бўларкан,
Бир умр ўзидин нажот қутаркан.
Бошингга турли хил армонлар солиб,
Умидларга бурқаб синаб кўраркан.

ЎТКИНЧИ МУҲАББАТ ОТАШИ

Қайлардасан хаёл бўлган тўзалим,
Сенга бағишладим дилда ғазалим.
Сен ўзингку ҳам шириним асалим,
Фақат сенинг муҳринг абадга қолган,
Қалбимда муҳаббат оташи ёнган.

Танамда қон жўшганда қайда эдинг,
Йигитлик сўнганда нечун йўлиқдинг.
Ўртаб, тирнаб юрагим парчалаб кўйдинг,
Сенга нисбат соғинч хистари қолган,
Қалбимда муҳаббат оташи ёнган.

Ёнгандан ёнғай ҳеч тўхтамасдан,
Сени соғинар бедор ухلامасдан.
Хаётида ором йўқ тинчимасдан,
Менга ёлғор лабларинг таъми қолган,
Қалбимда муҳаббат оташи ёнган.

Сен мени унутдинг эсламайсан ҳам,
Кимга керак бу чол йўқламайсан ҳам.
Сирли ишқимиздан сўзламайсан ҳам,
Эхтиросинг мен-чун мангута қолган,
Қалбимда муҳаббат оташи ёнган.

Истагинг бўлмас

Асли кишлоқлик шoir бола келади,
Қалбнинг тубидан нола келади.
Икки гул чирмашса гул-лола келади,
Кутганим, истагим зора бўлсайди.

Нодон ўйга етмас асли фаромуш,
Гул-лола орасидин кил ўтмасмиш.
Одамзотда бахиллик тутамасмиш,
Яратгандан тилаганим бўлсайди.

Лекин зинхор айтганинг бўлмас билсанг,
Бу йўлда хаттоки жонингни тиксанг.
Ўзи истагани бўлмиш тан берсанг,
Кўксимга Унинг хохиши тўлсайди.

Не истама изни ила бўлajak,
Хар ким бахти бир кун ахир кулajak.
Тоза иймон билан Ундан сўраjak,
Нур, кўри дил кўримда тўлсайди.

Юз бора шукр

Хар кун эрта тонгда бообо куёшни,
Омон-эсонликда кўрганамга шукр.
Дилдан ҳеч кўймайин Тангри номини,
Шу кунларга сўзганимга шукр.

Хар ким тирикчилик ишта шошади,
Қалбида кўп туғёнларни очади.
Тинчлик истаб ёмонликдин қочади,
Истиқлол нашъасин сўрганга шукр.

Юртим чиройингга мафтун бокаман,
Хумо кушдек эркин канот кокаман.
Ижодимдин манзур элга ёкаман,
Жаннат маконимга беадад шукр.

Бу кунларга етган бўлди, етмаган.
Орузлари армон бўлиб кетмаган,
Хорижда ох тортиб алам ютмаган,
Бу давру даврона юз бора шукр.

Ўзининг назидида бўл

Ҳаёт муаммога тўласан,
Барча ишни йўл-йўриғи бор.
Бир кунни тун, бир кун ёрусан,
Кимдир сени сўзларингга зор.

Такдирга тан бермасанг бўлди,
Ғоят учун курашдан толма.
Ичкаролар ғаразга тўлди,
Лекин шунки ўзингга олма.

Яратганинг ҳар бир инсонга,
Буюрган бир назари бордир.
Кизикма ўткинчи унвонга,
Насиб қилгани сенга ёрдир.

“Ишим юрмади” - деб ўксима,
Худойимнинг назидида борсан.
Бир кун беришидин қисмаса,
Умид, армонларингга қорсан.

Эҳтиёт бўл

Элнинг ичидасан одам танлама,
Бўлар-бўлмас гапларни кўп тинглама.
Ўзинг билмас ишларга бошинг суқма,
Бозор кўрган одамдин эҳтиёт бўл.

Ким оёқда юрур, ким эса тилда,
Бир хил инсон бўлмас улар ҳар хилда.
Масаллик пишганда бўлур хил-хилда,
Бозор кўрган одамдин эҳтиёт бўл.

Кўл учиди мулоқотда бўлгайдир,
Юз, кўзидин бу билиниб тургайдир.
У ўзини не куйларга солгайдир,
Бозор кўрган одамдин эҳтиёт бўл.

Ёмонлигин билсанг ҳамки сир берма,
Унга нисбатан ёмон ниёт қилма.
Эй Рўзай сиз сўзингги санга бурма,
Бозор кўрган одамдин эҳтиёт бўл.

Шоирлик меҳнат билан

Қандай шоир бўлганим кўп ўйлайман,
Ҳар кимга ҳам эмас, шоир бўлмоқлик.
Ё номим, ё чангим чиқсин излайман,
Шоирлар бўстонин кезиб билмоқлик.

Ким ибрат олмаса ушбу бўстондин,
Шоирликни хаёлга келтирмасин.
Ким билмоқ истаса Ҳазрат чаманидин,
Ўргансин, аммоки доғ туширмасин.

Гар шоир бўлмоқлик тақдирда бўлса,
Буёқ шоирларни ўқи, ўрангин.
Улар шерияти қалбинга тўлса,
Бу дастурамални дилинга илгин.

Айтинг ким осмондин шоир бўб тушган,
Фақат Яратганим ато қилувчи.
Гар устоз кўрмаса, ким хунара билган,
Суйганига Оллоҳ назар берувчи.

Чароғбон

(Қўшиқ. Онам хотирасига бағишлайман)

Бу умр бўстонинини,
Чароғбон этган онам.
Ақл, онг уммонинини,
Дилга жо этган онам.

Юракда фармоним йўқ,
Онам борки ғамим йўқ,
Бир онки қарорим йўқ,
Азиз инсоним онам.

Сизсиз не кечар ҳолим,
Қалбимда арзи-долим.
Атадим бисот, борим,
Сизсиз маконим онам.

Мен-чун жон-жаҳонингиз,
Ўтар киммат онингиз.
Ҳатто жисми-жонингиз,
Сизсиз ифтихор онам.

Ўзингиз ўйламасдан,
Нафсингиз кўзламасдан.
Дукмангиз сёлмасдан,
Қиблаи гоҳим онам.

Оналиқлар билмаса,
Қадрингизга етмаса.
Рўзий шерри чакмаса,
Не қилай жоним онам,
Шарафим-шоним онам.

Сарпо

(Отангги ўлдирганга онангги бер)

Умримда кечган шод, ношод кунларим,
Ҳали хануз юрагимни ўртайди.
Алам, андуҳ, ул касосли хунларим,
Ўйламай дейману, лекин кўймайди.

Бир сўз калбимда жароҳат қолдирган,
Бу гап захри ҳалигача ўчмаган.
“Шу қоровой ҳам одам бўлармикин”,
Юрагимни тилиб кийма айлаган.

Аваало эл хизматида хурмат топдим,
Одам бўлиб шоирликка даъво қилдим.
Кимнидур катта оғиз ифлос сўзи,
Шу сўзнинг захрини бир умр тордим.

Ҳозир йўқ бўлса ҳам ўша одамга,
“Биз ҳам одам бўлдик” - дегим келади.
Қанийди тирилиб келса бир дамга,
Бошдин оёқ сарпо қилгим келади.

Илик қил

Сенга ёмонлик қилганга яхшилик қил,
Гар керак ўзинг эл шамига пилик қил.
Қим қатъий назар муомаланг илик қил,
Нима қилсанг ёшингга қараб қилик қил.

Ёшинг бир жойда, ёш бола ишин қилсанг,
Кимнидир кўнглин қолдириб нишинг урсанг,
Келишмасанг ўз фикрингги устун қўйсанг,
Етти ўлчаб кўргин сўнгра режа қил.

Кўтла келишиб иш қилишга ўрган,
Бир, икки сўмга тортишма, татинг кўрган.
Яратган “Берганга бераман” - деб қўйган,
Дозим ўзинг кўп шамига пилик қил.

Нима бўлса кўнлан асло айрилма,
Ўз ёринг туриб ўзгата қайрилма.
Исми, жисми йўқ қимсага бойланма,
Зоти инсонга муомаланг илик қил.

Такдир чизгиси

Фитон эшитилди бир хонадонда,
Куйиб-пишиб йиғлар эди бир она.
Хаста ётган болажонни узидди,
Орузлари ўғли билан кўмидди.

Ниятлари кунифакун бўлган она,
Унда яшаш умид бормикан яна.
Унаштирган бир кизи ҳам бор эди,
Осмон қадар умидлари ёр эди.

Афсус етолмайин орузу хавасга,
Шу ўринда фатак ўхшар нокасга.
У яшаса дунё камармиди!
Хаёт завқин сурсалар бўлмасмиди!

Юраги садпора она ахволин,
Киёнаб бўлмайдди турфан холин.
Ўлгандан сўнг, ўлган йўқ чидаш керак,
Худо пешонага чизгандир бешак.

Тунда ҳам ёғду

Тирик мавжудотлар ичинда,
Ақл, онгин одамга берди.
Синалмади инсон кучида,
Ақл, хушла незматин терди.

Биринчидан она Ватанинг,
Сенга муқаддас гўё жонинг.
Корачикдек асра, авайла,
Юртга мухаббатинг, иймонинг.

Одам бўлиб келган сўнг инсон,
Авалло ўзига қурди макон.
Ўз уйингдир ўлан тўшагинг,
Буни зинхор унутма хар он.

Шундай тинчлик осойиш кунга,
Сабабчилар соғ бўлсин омон.
Минг офарин жаннат маконга,
Тунда ҳам ёғду порлаган.

Бўсаға

Тунакатор тизилишиб болалар,
Анхор бўйлаб охишта сузишар.
Бир-бирига сув сепиб кичкиришиб,
Ким ўзарга ўйнашади сузишиб.

Бу ёшликнинг ажиб хушнуд онлари,
Тирикликнинг кўнгли истак, шонлари.
Ёшликнинг завкига таъриф етмайди,
Бу инсон умрининг ёруғ дамлари.

Чўмилишиб юрак тафтин босарлар,
Уларнинг сўзлари адо бўлмайди.
Гўё еттинчи самода юрарлар,
Кулгу, хушнудлиги ҳеч аримайди.

Бегубор, беозор ажиб кунлари,
Беш кундан сўнг катта бўлиб қолишар.
Энди ёшлик, шўхликнинг яқунлари,
Катта ҳаёт бўсағада туришар.

Йўқланг ғаниматмиз

Улуғ кунлар фарзанд, набираларим,
Барчаси бувасин йўқлаб келишар.
Кўнглин келганча бир соғға билан,
Авлоднинг бошлигини кўнглин олишар.

Шўжрим барчаси хурматим қилиб,
Мендин бесўрок бир иш қилмайдида.
Буважон сиз не дунёларни кўриб,
Маслаҳатин биздин азмайдида.

Тўй-мърака ҳаммасида бош-қошман,
Яхши-ёмон кунларида йўлдошман.
Менсиз улар бирон иш қилолмайди,
Улар-чун сабри-канотда бардошман.

Улуғ кунлар фарзанд, набираларим,
Умримнинг гултожи, бебаҳоларим.
Сизлар-чун яшайман қанча жоним бор,
Шеврийт, ҳаётим, меросхўрларим.

Дўста парвона

Канотлари синган кушдек бўламагин,
“Бахтим кетди” - деб куюнма, йингламагин.
Яратган бор муродингга етказувчи,
Етиммасан, яккамасан ўйламагин.

Дўсти ёринг омон бўлса кўтаради,
Ҳар қандай тоғ биргаликда ағдаради.
Сени юкингни елкадин олгувчилар,
Шундай кунда ўзга ким ҳам қувватлайди.

Ака-ука бир-бирига ярамаса,
Бошига иш тушганида қарамаса.
Орадин меҳр, оқибат кетдимикин,
“Акажоним қалайсиз” - деб хол сўрмаса.

Дўсти-ёр шундай пайтда ярайдилар,
Отирини енгил қилиш ўйлайдилар.
Кимки уни ёмонликда айбласа,
Дўстинга гард қўндирмаслик қўзлайдилар.

Унутиб бўлурми

Хаёт шунчаиди муаммоларинг,
Бошима қўп ёғдирдинг жафоларинг.
Қўл қисқа қилди не кун кўрмадик,
Етимлиқни бериб қилган нидоларинг.

Не ишлар қилмадим, кийинчилиқда,
Тўйиб овқат емадик йўқчилиқда.
Ойла қўл учиди кун кўрардик,
Еган бурда нонимизга шукрликда.

Унутиб бўлурму шундай қуларни,
Юракда йиғилган қасос, хунларни.
Холи қудрат қунымиз ўтар эди,
Қалбдин мунгли чиккан нидо, унларни.

Ёш эканмиз ким сабабчи сезмабмиз,
“Россияга қулмиз” - деб ўйламабмиз.
Мақтабда ўқиб, уззу кун далада,
Ўқиймизми, ишлаймизми билмабмиз.

Бу кунлар муҳр бўб қолди юракда,
Россия бойлиги учун керакда.
Сабр-тоқат устихонга етганда,
Истиқлол байроғин олди бешакда.

Орзу канотида

Эх! Менинг учар орзуларим,
учиб кайта равон бўлдингиз.
Ортингиздин кўзда ёшларим,
Бахтимни ҳам олиб кетдингиз.

Орзусиз инсон мевасиз дарахт,
У да келажакнинг меваси.
Орзусиз одам маст ёки қарахт,
Кизиқиши йўқ натижаси.

Орзули одам интилиб яшар,
Ҳар ўтган кунини кузатар.
Оилага, элга фойдаси,
Жамоат ишига ҳар дам шошар.

Орзусиз одам бежанот қуш,
Унда бўлмас ақл ила хуш.
Орзу рўёбга чиксин десанг,
Осмонларда норма пастга туш.

Орзу туфайлидин ҳаётинг,
Хур Ватанинг бўлсин канотинг.
Орзу билан яшайди ўзбек,
Келажакнинг, бахт-саодатинг.

“Беговат” хангомаси

У даврлар техникумда ишлар эдим,
Насиб тортиб Беговатга борган эдик.
Машинамда тўртовини олиб бордим,
Мотор ўчиб ярим йўлда тўхтаб қолдим.
Беговатга бир машина тортиб борди,
Такдир экан яхшилик бўрнимни ёрди.
Улар еб-ичдилар мазза қилдилар,
Мендин хол-ахволни насиб қилдилар.
Эрта саҳар қуруқ ваъдани бериб,
Тошкент қайдасан йўлларга тушиб.
Биздин хабар олур одам бўлмади.

“Йт ётиш, мирза туриш” ҳолим сўрмади.
Шу ахволда олти кун қолиб кетдим.
Пичок ҳам устихонга бориб етдим.

Мендин хол сўрурга мард топилмади.
Яхшилигим бирон одам билмади.

Еттинчи кун бир мусулмон топилди,
Машинасида Тошкентга тортиб келди.
Беговатдин тошбака юриш қилиб,

Олти соатда Тошкентга келди тортиб.
Бегона юртда машинамда ётдим,

Оёқ, қўлим музлаб совуқда қотдим.

Еттинчи кун ишимга борганимда,
Менга огоҳлантириш берилганида...

Шундай каттик изтиробга тушганим,

“Яхшиликнинг орти тешик” билганим.

Ҳали хануз қалбимда ўша аллам,

Шу учун қорибман бардошли одам.

Тўқислик

Хайт кизик синовларга тўла,
Сал дашсанг бошинг килурлар пўла.
Минг қочмагин, минг ўзингни яширма,
Пешонага битилгани албатта бўла.

“Пешонада бори бўлур” - деб қутма,
Ассойи си меҳнатлигин унутма.
Яшап тарзи билсанг меҳнатинг дандур,
Меҳнатинг кучингни бекорга сотма.

Қадрига ет тошган даромадингни,
Вақтида тўғрида қамомадингни.
Тежовлик иш доим бежовлик бўлмай,
Яхши кунга йиккин буромадингни.

Тошганинг фақат яхши кунга буюрсин,
Ёмон кундин Яратганим асрасин.
Меҳнат бонсидин онланг тўқис,
Яхши кунга ниятларинг холис бўлсин.

Рамазон туфайли

Хайр энди моҳи рамазон,
Билки сенда бут бўлди иймон.
Бани башар кўнглини чоғлаб,
Хуш келибсан хайит ардоқлаб.

Бир ой рўза тутган покланиб,
Ортиқча юк ташлаб, текланиб.
Сихатлиги маромга тушар,
Янги зафарларга чоғланиб.

Рўза тутиб Яратган учун,
Фахр ила юрмайлик нечун.
Бу кунга ким етди-етмади,
Тутмаганлар завкин билмади.

Худойимнинг берган хикмати,
Бу кунчалик йўқдир химмати.
Бир ой чидаб рўза тутганга,
Тангрииймининг кўлдир раҳмати.

Худо йўлига тутганингиз,
Иймонда собит турганингиз.
Йилда бир ой сабу-каноят,
Билинг Тангрига ибодатингиз.

Бўригиш

Бир нидо келдиким шарку-мағруфдин,
Сенда шорликнинг бир аломати бор.
Не-не ижодкорлар шимол-жанубдин,
Менда ҳам уларнинг шижоати бор.

Ёшлигимдин бу хислатни берди Худо,
Шеър, кўшикни қуйладим жуда аъло.
Бу хисларим шорликка фатво берди,
Яратгандин қорагимга келди садо.

Ўша-ўша қаламимни тебратаман,
Бағритошни тош қоратин инграман.
Кўлда торим ҳамоҳангдир ҳамламмидир,
Шеъраримни кўшиқ қилиб сайратаман.

Бу икки истеъдодни Олпоҳ берди,
Шеърят бўстонидин гуллар терди.
Кексалигим беиз, нотавон бўлмай,
Сўнмас ижод сари қалб-дилим бурди.

Ўзига ҳавола

Ҳаги биз билмаган сирлар қанчалар,
Бу оламнинг минглаб мўъжизаси бор.
Қанча билсак, билдинг қамдир шунчалар,
Ҳар нарсанинг чеки, ниҳоси бор.

Бу дунёлар бежизга яраматган,
Бирон нарса абадий берилмаган.
Бошланиши ҳам тугталаниши бор,
Тирик одам ўлишини ўйламаган.

Бу дунё қачондир бошланганлигин,
Унинг поёнини қайда тугашин.
Одамнинг қанча умри қолганлигин,
Ҳеч ким билолмаган қанча яшашин.

Бунни фақат Худойимга боғладик,
Ҳар ўтган кун осойишта чоғладик.
Беш қўллик дунё ўзига ҳавола,
Ўзимизни қийнамайлик саволда.

Уволи

Севги - деган шундай туйғуки,
Кўзга кўринмас, кўлга илинмас.
Домига тушиб колса кимки,
Тузокка тушган кушдек ўнганмас.

Бошда ташвиш ортавереди,
Аробасин тортавереди.
Дек чишарчин бўлиб хаётинг,
Бола-чака қолавереди.

Бола-чака кўзга кўринмас,
Кўзларингга уйку илинмас.
Сени сарсон этган у гўзал,
Сув бооса тўпингга чикмас.

У билан бир ёкли бўласан,
У йингга гул эдинг сўласан.
Эс борида аклинг йингмасанг,
Давом этса бир кун сўнасан.

Нима бўлди тушунмасингдин,
Чапдан ўнгга ўнганмасингдин.
У мр поёнига етади,
Уволи ёкангдин тутди.

Ифтихор ва ачинниш

Кўнгли торларим бу кун чалинди,
Мустакил юртимда тарадуд байрам.
Дунёларга чикди, беҳад танлиди,
Чиройига чирой кўшилди бирам.

Хориждан келмоқда бирга бўлгани,
Кўшма корхона, шартнома тузгани.
Барчаси она юрт равнаки учун,
Тил ўрганиб меҳрла тиллашгани.

Оламда кераги тинчлик эканин,
Хар киши ўради неки эканин.
Бу жаннат маконда барча баробар,
Танлаш хукуки бор дилга ёканин.

Бу юрт барчамизга ошён таянчдир,
Кимдир йикилса меҳрибон суянчдир.
Шундай юртни ташлаб қайларга кетдинг,
Четдаги ўзбеклар холи аянчдир.

Уйи дунё экан

(Қизим Муножаатга)

Шундай ҳаётдан норози бўлсангиз,
Бундин ортик нима ҳам керак сизга,
Истиқлолдин эркин нафас олсангиз,
Сикилмоқлик нечун кераклир сизга.

Сўрадим юзингизда табассум йўк,
Ҳаётдан ризолик хушнуд, тиним йўк,
Кайнонам ҳар кун асаб бузадн,
Шу боис турмушда ўсиш, унум йўк.

Турмушдин нолир ҳар дам бу аёл,
Оилада яшаш, турмушн ҳалол.
Ҳам давлат ишнини уй ташвишини,
Барчасига бағардон, келмайди малол.

Икки кизи ўғилларга қарайди,
Мақтаб, боғчага ок ювиб тарайди.
Шунда ҳам норизо кайнонажонн,
Уйи дунё экан тиним билмайди.

Хўжайинини ишдин келгунинча,
Еб ичириб, ювиб-тараб ётқизгунча.
Ҳеч тиними бормикин бу аёлни,
Бир нафас бахш этинг тинчлик, ҳаёлни.

Сафо

(Тенирда бир кун)

Бўстонликнинг гўзал бир масканига,
Сайру-саёҳат қилиб борганимда.
Тепар қишлоғининг Тенсан сойида,
Ҳайратдан ёкамни ушлаганимда.

Бешта тотнинг ўртасида жойлашган,
Учбўлоқдин келган сувга мослашган.
Ҳавоси бирам тоза танга ёқар,
Тоғ тагидин қуёш қулиб нур сочар.

Бундай тоза ҳаволи жой кўрмабман,
Афсус барчасин симириб ичмабман.
Ажойиб манзара баҳри-дн очар,
Нечун шундай жой борлигин билмабман.

Одамлари пойингга қўй сўяди,
Чин меҳр берсангиз дилдан судди.
Дўст бир жойи ногоҳ шилиниб қолса,
Юрак-бағри ўртанади қуяди.

Дек тан бердим бундай зилол ҳавога,
Ҳар нафасинг жўр бўлгандир навога.
Бир қушга бўлса ҳам қалбдин покташиб,
Жаннат ҳам тенг бўлломас бу сафога.

Қалби күйшлм аёл

(Асаларичи аёл Рўзбугул Эсонбоевага бағишланади)

Тепар кишлоқ бағрида,
Бир ажойиб маскан бор.
Эсон бобо авлоди,
Яшар Оллоҳ мадақкор.

Унда Рўзбу, Меҳридин,
Оиласи ҳамжихат.
Истиклол шарафидин,
Шукрона килур роҳат.

Меҳнатдан бош тортинмас,
Ҳеч ким билан айтинмас.
Ўз ишини билурлар,
Тангрига шукр килурлар.

Бир-бирига хурматда,
Ҳамиша бўлур иззатда.
Набиралар йнгилиб,
Тури катор тизилиб.

Бирга ош килишади,
Меҳнат хуш кўришади.
Эрта, сахар туришиб,
Ишига кетишади.

Хўжайини Меҳридин,
Афгондин омон қайтди.
Қалбда йнгишган дардин,
Рўзбу ёрига айтди.

Шукрлар қилди Рўзбу,
Соғ-омон кўрганнга.
Ахир дилда бори у,
“Худо” - деб қайтганнга.

Бошидин ўтган кунлар,
Бу кун ортида қолди.
Кўнглига олмай хунлар,
Меҳнат ишқиди ёнди.

Унча Рўзбу тун-кун,
Фермада ситир соғди.
Авайлаб барчасини,
Ҳар кун парвона бўлди.

Тепсансойдек масканда,
Асал етиштиришар.
Беш қоя ўртасида,
Арисини боқишар.

Ҳар қандай касалликни,
Гриёҳла даволашни.
Қасби қори этишган,
“Доривор” - деб йнгишган.

Асаларичи аёл,
Меҳнаткаш Рўзбугулдир.
Оила, барча рўзгор,
Эрта-кеч ҳаёлидир.

Ситир, кўй, эчки-улоқ,
Отларга ҳам қарайди.
Иш асосий машини,
Лек меҳмон улугʻлайди.

Бир аёлнинг меҳнати,
Бўлса шунчалик бўлар.
Зарра йўқдир миннати,
Одам-чун жонин берар.

Яшасин азиз аёл,
Сенсиз ҳаёт не кечар.
Заҳматинг туфайлигин,
Битмаган ишлар битар.

Мен кўп дунёлар кўрдим,
Дек сиздегин кўрмадим.
Агар сиз бўлмасангиз,
Бизлар ким ҳам бўлардик.

Шундай аёл соғ бўлсин,
Рўзбугўлдир тимсоли.
Қалби куёшга тўлсин,
Тинчликдир ҳаёли.

АСЛ ХИММАТ

Ўзбекимнинг улуғ одати,
Меҳмон кутиш бахт-саодати.
Катта-кичик танламас сира,
Кузатилар тўлаб йўлкира.
Бу ўзбекнинг асл химмати.

Меҳмон келур эшикдин даяр,
Ризки келур тешикдин даяр.
Беш, олти хил килинур таом,
Сўнгра жавоб берур вассалом
Бунда бордир ўзбек хикмати.

Аёллари суҳбати кизур,
Эркаклари "курғур"ни эзур.
Охирида сузилади ош,
Марҳамат енг кўтармайин бош.
Палов бўлур меҳмон иззати.

Ош еган сўнг кузатилади,
Сарполарни кийдирилади.
Эркаклари "капот" устида,
Битта "курғур" бўшатилади.
Бу ўзбекнинг асл химмати.

Бирон халқда бундай одат йўқ,
Бағри-дил очик, қорақда чўғ,
Улар-чун меҳмон атою Худо,
Сира бўлмас меҳмондин жудо.
Бу ўзбекнинг бахт-саодати.

Битта севги, битта турмуш

Гоҳо ўзим саволга тутиб,
Кўйди-чикли кетди кўпайиб.
Хафаликдин баъзан тўтокиб,
Бобокалон момоларимиз,
Битта турмуш билан ўтган-ку!

Ўзбекликка хосми бу русум,
Йиглаб қолиб оналар юм-юм.
Ўзгартириб бамисли костюм,
Оталарим, оналаримиз,
Битта турмуш билан ўтган-ку!

Бахтли яшаб бола-чакали,
Мангу қадар хаё, иболи.
Бир-бирита ахлу-вафоли,
Акаларим, опажонимиз,
Битта турмуш билан ўтган-ку!

Пойабзалдек ўзгартирарлар,
Кийим мисол алмаштирарлар.
Европадан ибрат олурлар,
Бу сизгамас ўзбекларимиз,
Битта турмуш билан ўтган-ку!

Канча кутиш мумкин

Сув бўйида кўш терак силкинади,
Мени кўриб севганим беркинади.
Белларига кўл солсам оху мисол,
Ток ургандай шу онда сесканаяди.

Бу охута йўл топиш амри-махол,
Билмам қачон насиб қиларкан висол.
Беҳад кийин экан кўлга ўргатиш,
Кутаркансан ёр бўлгунча бемаюл.

Шу, шу қордим охучамнинг куйида,
Маст бўлибман ҳар кўрганда бўйига.
Шу зайдда масту-власт юрибмиз,
Билмай қолиб шохид бўлдим тўйига.

Югурганим, бюрганим шу экан,
Ҳар киши ўраркан нимаки экан.
Тўғрида сени канча кутиш мумкин,
Кута-кута мажбур ўзгага теккан.

Чора йўк

Майин эсган шабодалар,
Санамимдин хат келтир.
Унутдимми набодалар,
Очигини айтиб кетгин.

Кутип жонга тегиб кетди,
Юрак-бағрим эзиб кетди.
Дарганин биюлмасдин,
Жон-жонимдин ўтиб кетди.

Ахвол сўраб рад жавобин,
Берса хафа бўлмас эдим.
Интизор соғинчлар дотим,
Шерда баён қилмас эдим.

Қараши жонимни ёккан,
Умидлар эшигин коккан.
Соғинчдан ўзга чора йўк,
Қалбим занжирибанд этган.

Зафар

Асли зотим сўрсангиз,
Ўзад Бўстонликданман.
Қишлотимни билсангиз,
Ўзад Хондайликданман.

Туғилдим шу ўлкада,
Суронли даврларда.
Зарра тупроқ тошида,
Дарахту, сарварда.

Тирикчилик ниҳоят,
Қийин амри маҳолдир.
Мен тенгқурлар барҳаёт,
Қўшари бемажолдир.

Харакат қилган ўлмас,
Харакатдан барокат.
Ранги-рўй сомон бўлмас,
Кутди келур фароғат.

Урушдин сўнгги йиллар,
Ниҳоят қийин бўлди.
Умидсиз чўккан диллар,
Фигондин кўксин тилди.

Шукрим яшаб колдик,
Кувват йўк тинка толдик.
Кетганлар кетиб колди,
Биз эса умид олдик.

Рус даврида етмиш йил,
Ишладик-у бўғилдик.
Очилган сўнг равон йўл,
Истиқлолдан руҳландик.

Рўзи Очил шукр кил,
Одамгарчилиқни бил.
Бахт тоъле зафар келди,
Кўриғида мангу тур.

Бундай замон бўлмаган

Ҳиёлатни кўйинг азиз инсонлар,
Бу ёруғ жаҳонда тоза яшангиз.
Қадрига етингиз ҳар тинчлик онлар,
Шукронада ёшингизни яшангиз.

Азизларим бундай замон бўлмаган,
Одам бахти бўғунчаллик кулмаган.
Дастурхонинг тўла ризки-рўз тўқис,
Бизларданмас бу кунлар кўролмаган.

Юртимизда факат тинчлик, тўй бўлсин,
Ишла роҳатин кўр, кўшик-куй бўлсин.
Ҳар инсоннинг севгани бир ёр бўлсин,
Ким нолиса бу кунларга зор бўлсин.

Энди алёрингни айт қалбдан куйла,
Энди бу ҳур замонни тўйиб сўйла.
Дунёвий илмда, фанда, билимда,
Буюк чўккиларни забт этиш кўзла.

Беминнат нур

Офтобим борликка нурларин сочиб,
Табиат гуллатиб сарафроз айлади.
Мавжудоту, гулузорлар гуллатиб,
Оламни чиройта буркаб соз айлади.

Буткул кушлар гужгон отиб сайрашар,
Болажонлар тиним билмай ўйнашар.
Имкон топиб бахаволи жойларга,
Хордик олиб тоғу-тошда яйрашар.

Куёшнинг нурида кўп бор тобланишлик,
Танангизда иллатларни йўкотар.
Касал бўлмай сихатликда юришлик,
Хазрат инсон соғлигига аскотар.

Куёшнинг нуридан қочманг симиринг,
Имкон бўлса вақти билан тобланинг.
Танангизга керак элементлар олиб,
Беминнат нуридан руҳан тикланинг.

Ўзга ҳақки

Кўпни ҳақкига хиёнат қилиб бўлмас,
Триқликда тўймаган афсус тўймас.
Танангга ўйла, нахот тешиб чиқмас,
Ўзга ҳақки молингга, ё жонингга урғай.

Келгани фойда, кирган ғанимат дединг,
Текин бўлса бўғзингга қадар единг.
Бемор ётганингда пушмонлар қилинг,
Ўзга ҳақки молингга, ё жонингга урғай.

У нарса вақтинчалик хушнуд қилғай,
Ўнг-чапга қарамас секин ағдарғай.
Бир куни кўтариб чиқарчин урғай,
Ўзга ҳақки молингга, ё жонингга урғай.

Вақтинчалик дилхушликка алданма,
Кимнидир бисотиға кўз олайтирма,
“Бойиб кетибди” - ҳаёдан ўтказма,
Ўзга ҳақки молингга, ё жонингга урғай.

Меҳнат қилган, ҳалолдин сўратин,
Кўлингдин келадирган иш кўзлагин.
Бир онлик лаззатдин мамнун бўлмагин,
Ўзга ҳақки молингга, ё жонингга урғай.

ЖУДОЛИК

Ҳар йили хотира қадрлаш кун
Опажон қабрингиз зиёрат айлаб.
Шу сабаб тонгтача ухламай тун,
Сизга бўлган меҳри жоним ардоқлаб.

Жиянларим бўни яхши билишар,
Тоғасини эхтиромин қилишар.
Шунга ҳам "юз шукр" - дейман тоҳида,
Бир йилда бир марта йўқлаб туришар.

Опам ўлди, меҳри қолди дилимда,
Сиймоси ҳамиша ўнгу-сўлимда.
Бирга ўстандик руҳи поклар,
Тургандай бўлади кўлаб ёнимда.

Қани билганимда руҳлар оламин,
Опам армонларин билган бўлардим.
Якка қолган ғариб ука аламин,
Айтиб, сўйлаб аламиндан чиқардим.

Сизни йўқлигингиз қаттиқ билинди,
Жиянларим меҳри йироқ кўринди.
Тўрт йил бўлди, сизсиз қорақ яроман,
Рўзи Очил бағри ҳазон эзилди.

ЎЗ УЙИНГ-ЎЛАН ТЎШАГИНГ

Ажиб замон келди қадрдон,
Шукронасин сўйла суҳандон.
Ҳар тўшада қулги-ю хандон,
Бир-бирига бўлиб бағардон,
Оқибатдин юксак нима бор.

Ҳурмат қилиб ҳар бир одамни,
Эхтиромда ўтган ҳар дамни.
Эста тўша кўзларда намини,
Унотайлик ўткинчи ғамни,
Ўзбек элда юксак кўкрак бор.

Бу давронга етмаганлар кўп,
Чет элларда панд еганлар чўп.
Қалай экан ҳориж тузи-хўп,
Жаннат макон тупроғингизни ўп.
Она юртдан ортиқ нима бор.

Не бўлсак ҳам элда бўлайлик,
Она юртга меҳр берайлик.
Истиклол наъзасин сурайлик,
Тобутдошлик хиссин туйайлик.
Ўзга юртда сента нима бор.

Тўққондин афзалларим

Кўнгли яқинлигин қаранг дўстларим,
Паркенту азимга равона қилар.
Хурмат, иззатим бошга қўйганларим,
Эҳтиромга менга парвона бўлар.

Унда мени қадрдонларим бисёр,
Бетонаси йўқ барчаси дўст-ёр.
Одамтарчилиги беҳад намоён,
Бетараз, камсукум, қамтарлари бор.

Жон бахшида этар Пўлатжон акам,
Шевримга мухлис Абдуғани акам.
Ҳам улфатим, қадрдон жигаримдай,
Мирсалим, Сотволди, Азамат акам.

Тоир акам қамтарин азиз инсон,
Абдусамад акам ўз ишин билур ҳар он.
Худойберган акам сўйлаб чарчамас,
Тошпўлат ўзига ҳушёр бағардон.

Шунидай қадрдонлар дийдорлашгали,
Мени тақлиф этар ҳамдамлашгали.
Шеврийтим, санъатим мухлислари,
Яхши дўст-чун Рўзий жон фидо этгали.

Худо десанг

Одамга барча нарсa керак,
Яхши-ёмон кунига бешак.
Бир кам дунё барчаси керак,
Уйла нечун силқинур терак.

Ҳар ҳолда ўзингда бори яхши,
Тўй-маърака ишинг ўнг нақши.
Бежиз айтмади шoir бахши,
Бўла туриб йўқ деса акси.

Ўзбекни билинг тадбири кўп,
Тўйига одам келгай тўп-тўп.
Ўзингдин чикса хаттоки чўп,
Хушнуд, бетубор бўлурсан хўп.

Бор бўлса ҳеч кимдин сўрмайсан,
Муҳтожлик нелигин билмайсан.
Зарулиқдан сўраб чикмайсан,
Ҳеч кимга мутх-зор бўлмайсан.

Худо десанг беришдан қисмас,
Бир кам дунё муҳайё бўлмас.
Эсиз кўшни, агар ким бермас,
Тобутдошлик хурматин билмас.

МУНДАРИЖА

Кўрган-кечирганларим.....	3
Хам куйгувчи, хам суйгувчи.....	5
Айланай.....	6
Истиқлол байроғи.....	7
Табаррук ер.....	8
Таккослаб.....	9
Халқ измидадир.....	10
Кўптиклаб юргай.....	11
Кеб коларсиз.....	12
Доғин кўрсатма.....	13
Болағи деб.....	14
Асап деган билан, Оғиз чўчимас.....	15
Элпарвар юрт.....	16
Фарқ.....	17
Бошқача эди.....	18
Тухфа.....	19
Бўлсанг бас.....	20
Кеч қолдинг.....	21
Мухаббат ўтиди.....	22
Вафодан сўз очса.....	23
Мангу дoston.....	24
Илтижо.....	25
Нега алмацди.....	26
Ўқинг, ўқинг.....	27
Армонларим рўёби.....	28
Зиёкор куш.....	29
Э воҳ! Қайдасан ёшлик.....	30

Ён кўшиниғжон кўшни.....	31
Ота рози -Худо рози.....	32
Енгилмас она.....	33
Она тулпрокка шак келтирма.....	36
Нечун қандамиз.....	37
Ибрат ол, фойда.....	38
Ғойибдан келган бахт, бахт эмас.....	39
Ҳалиқ.....	40
Нафс.....	41
Ўлан тўшак.....	42
Ёшлиқдан ўргат.....	43
Тобланиб.....	44
Бир кунмас, бир кун.....	44
Олға қадам.....	45
Изини кўза суртиб.....	46
Раҳмон йўли.....	47
Тўйди демаскан.....	49
Сиёсат, қонун эғизак.....	50
Ҳеч қим етмади.....	51
Таниёлмайман.....	52
Бир бора кезсин.....	53
Бирдек яралганмиз.....	54
Ўлчанмас.....	55
Соғинч ўртамас.....	56
Билмам қачон.....	57
Бўлмас.....	58
Ваъда бир, Расул барҳак.....	59
Тиник аша.....	60
Инсон шундай.....	61

Фарз.....	62
Уйку ғафлат.....	63
Дил тори тортилганда.....	64
Отаси бир.....	65
Вактинг кизганма.....	66
Асалои хуш келдинг.....	67
Дур.....	68
Пинхон ниятлар.....	69
Дард.....	70
Бутунги ишни эртага кўйма.....	71
Сени йўклаб.....	72
Бажарилмас вадя.....	73
Нонни кўзга суртиб.....	74
Ёшлик давронлари, Кексалик армонлари.....	75
Бўлмасмиди.....	76
Майл.....	77
Ёруғлик.....	78
Уйлаганинг бўлмас.....	79
Бедодлик.....	80
Яккалик.....	81
Вижлониға хавола.....	82
Хамдард.....	83
Аввал фикр кил.....	84
Ихлосим.....	85
Тасаввур.....	86
Холисона.....	87
Беш юз йил гуллатиб.....	88
Фамхўр.....	89
Ох!.....	90

Бетараз ва соз.....	91
Хисса.....	92
Муносиб.....	93
Рўза сабр каноатдир.....	94
Вижлон.....	95
Оташ ёкиб.....	96
Махсул.....	97
Тутён.....	98
Сарҳисоб.....	98
Кўзойнак.....	99
Таппа.....	100
Тан бериш йўк.....	101
Боттувчи бўлма.....	103
Хикоят.....	104
Булбул навоси.....	105
Авлод давом этмоқда.....	106
Испомий удум.....	107
Синов.....	108
Ўткинчи мухаббат оташи.....	109
Истагинг бўлмас.....	110
Юз бора шукр.....	111
Ўзининг наздида бўл.....	112
Эхтиёт бўл.....	113
Шоирлик меҳнат билан.....	114
Чароғдон.....	115
Сарпо.....	116
Илик кил.....	117
Такдир чизгиси.....	118
Тунда ҳам ёғду.....	119

Бўсаға	120
Йўқланг ғаниматмиз	121
Дўста парвона	122
Унутиб бўлурми	123
Орау канотида	124
Беговат хангомаси	125
Тўқислик	126
Рамазон туфайли	127
Бурилиш	128
Ўзига ҳавола	129
Увол	130
Ифтихор ва ачиниш	131
Уйи дунё экан	132
Сафо	133
Қалби куёшли аёл	134
Асл химмат	137
Битта севги, битта турмуш	138
Канча куттиш мумкин	139
Чора йўқ	140
Зафар	141
Бундай замон бўлмаган	143
Беминнат нур	144
Ўзга ҳаққи	145
Жудодик	146
Ўз уйинг ўлан тўшагинг	147
Тужкандин афзалларим	148
Худо десанг	149
Мундарижа	150

Рўзи Очил

Енгијмас

Она

Шерлар

Адабий-бадний нашр

«NAVROZ» нашриёти. Лицензия № А1.170
Қозғ бичими 60x84/16. Шартли б. т. 7.

«Mupis design group» МЧЖ босмахонасида чоп этилган.
Босишга рухсат этилди 27.07.2015. Буюртма № 29
Қозғ бичими 60x84 1/16. Times тарнитураси.
Шартли б. т.-9.25. Адали 200 нусхада.
100170, Тошкент ш., Дўрмон йўли кўчаси, 25-уй.